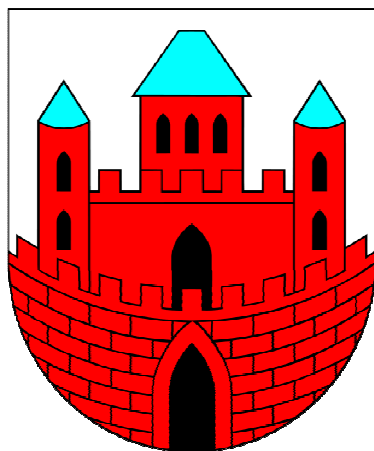

Załącznik do Uchwały Nr XXIX/178/12
Rady Miejskiej w Nowem
z dnia 27 grudnia 2012 r.

***CZAS NA NOWE!
STRATEGIA ROZWOJU
GMINY NOWE NA LATA 2012-2022***

SPIS TREŚCI

1. OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO	4
2. ANALIZA SWOT	40
3. ANALIZA PROBLEMÓW	47
4. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH	53
5. WIZJA I CELE GMINY	59
6. PLANOWANE DZIAŁANIA	78

STOSOWANE SKRÓTY

Ha – hektar

Ok. – około

Km – kilometr

Tj. – to jest

Tys. – tysiąc

M – metr

Woj. – województwo

Szt. – sztuka

Os. – osoba

Dam3 – dekametr sześcienny

D – decy

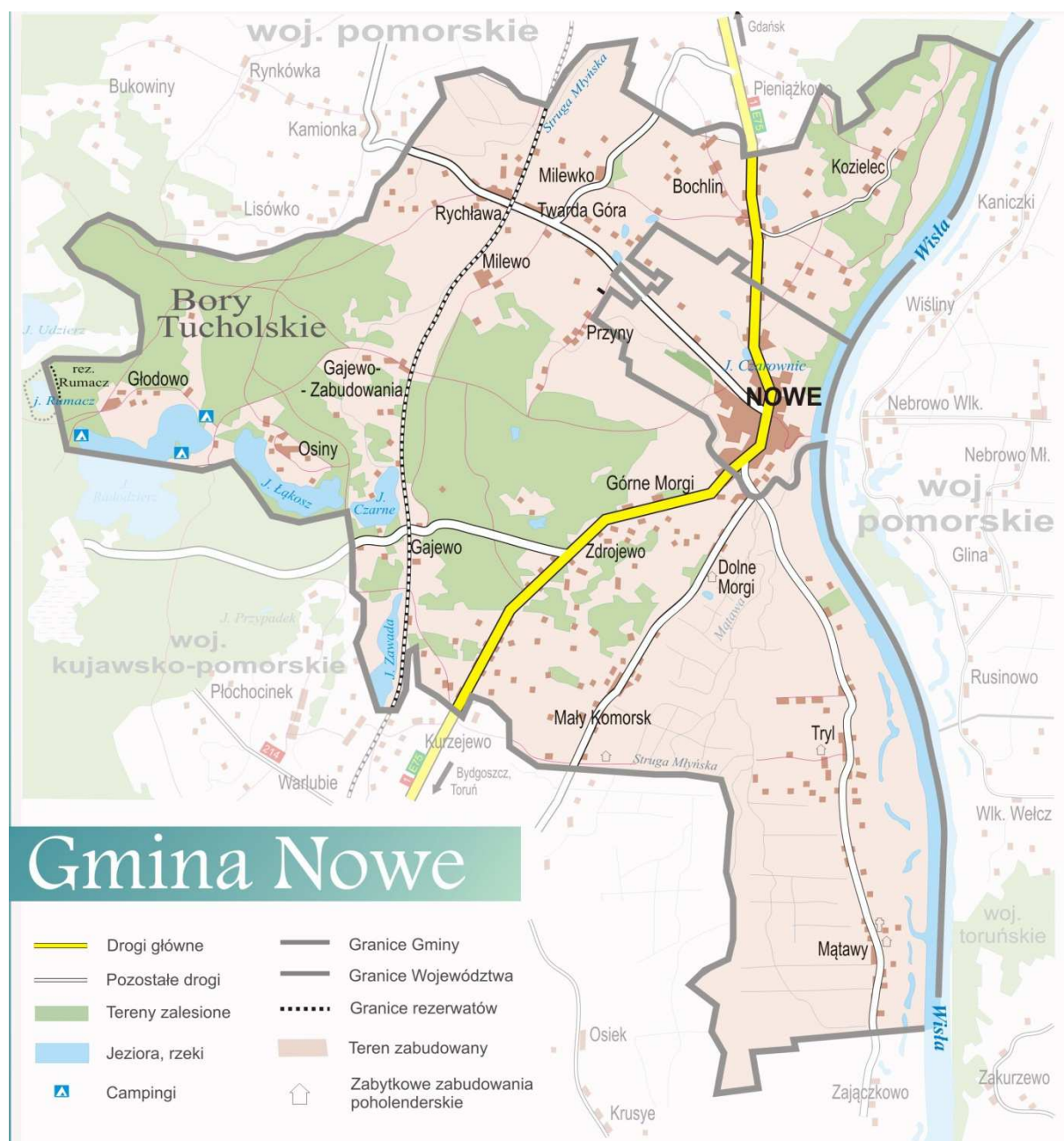
PGR – Państwowe Gospodarstwo Rolne

Św. – święty

Sp. z o.o. – spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Zł – złoty

Rysunek 2. Mapa Gminy Nowe

Źródło: Urząd Gminy w Nowem

OSADNICTWO

Sieć osadniczą gminy tworzy 20 miejscowości o liczbie mieszkańców od 39 do 837 osób. Najmniej zaludnioną wsią są Osiny, najwięcej mieszkańców liczy Bochlin. Największa liczba miejscowości lokuje się w przedziale od 100 do 300 mieszkańców. Na terenie gminy przeważa osadnictwo wiejskie. Jedynym miastem gminy jest Nowe, zamieszkiwane przez 6104 osoby, co stanowi 57% ogółu mieszkańców gminy.

Układ przestrzenny poszczególnych miejscowości jest zróżnicowany. Część wsi ma typowy układ osadniczy ze skupioną zabudową, część ma charakter rozproszony i nie stanowi wyraźnych układów przestrzennych. Przeważającym typem wsi są ulicówki. Dominującą formą zabudowy jest mieszkalnictwo jednorodzinne oraz rolnicze zagrodowe. Mieszkalnictwo wielorodzinne występuje w mieście Nowe oraz miejscowościach: Mątawy, Bochlin, Kończyce i Milewko. Ogólną tendencją widoczną w nowo powstającej zabudowie jest dostosowanie budynków pod względem charakteru i wysokości do zabudowy istniejącej.

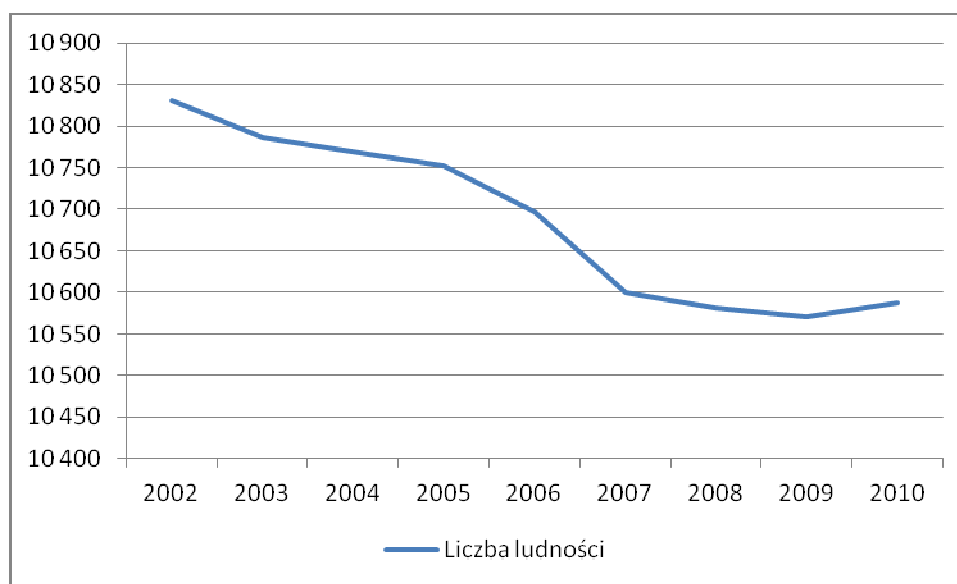
Pod względem liczby miejscowości wiejskich oraz liczby sołectw, gmina lokuje się wśród mniejszych gmin województwa. Sieć osadniczą gminy Nowe należy uznać za dosyć rozdrobnioną. Największa miejscowość wiejska Bochlin koncentruje zaledwie ok. 10% mieszkańców wsi, a 3 największe – nieco ponad $\frac{1}{4}$ ogółu mieszkańców gminy. W gminie brak dużych ośrodków wiejskich. Wynika to prawdopodobnie z rolniczego charakteru gminy oraz bliskości miast (ich obecność powodowała odpływ ludności porzucającej rolnictwo do miast, a nie przechodzenie do sektora usług w miejscowościach wiejskich), gdzie skupia się życie gospodarcze, kulturalne, rozprzestrzenia się innowacyjność.

Wśród czynników stanowiących barierę dla dalszego rozwoju osadnictwa na terenach wiejskich Gminy Nowe należy wymienić: warunki przyrodnicze, zwłaszcza obecność zwartych kompleksów leśnych Borów Tucholskich, brak utwardzonych dróg, słabo rozwiniętą infrastrukturę techniczną, w szczególności brak kanalizacji wsi.

LUDNOŚĆ

Gmina Nowe liczy 10 587 mieszkańców (stan na 31.12.2010 r.), co stanowi 0,5% mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego oraz 10,8% mieszkańców powiatu świeckiego. Na 1 km² przypada w gminie 99 mieszkańców. Pod względem liczby ludności Gmina Nowe zajmuje 2. miejsce, po Gminie Świecie, wśród gmin powiatu świeckiego. Na przestrzeni ostatnich 9 lat obserwuje się spadek liczby mieszkańców gminy, co obrazuje poniższy wykres.

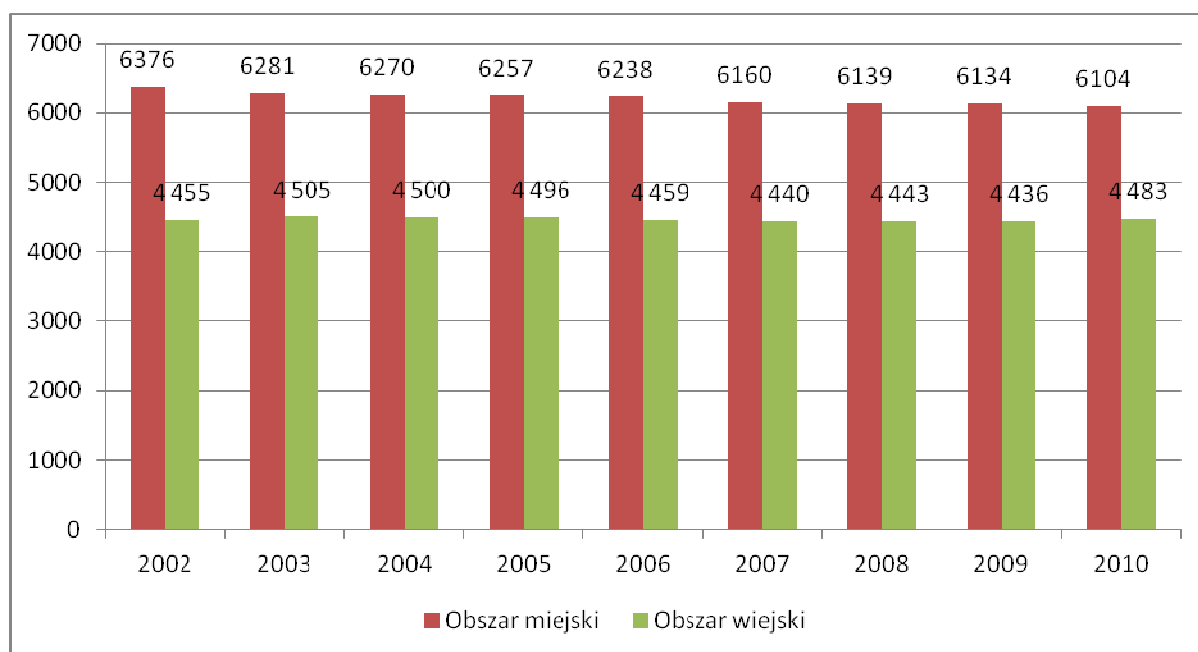
Wykres 1. Liczba ludności w Gminie Nowe w latach 2002-2010

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

57% mieszkańców Gminy Nowe zamieszkuje obszar miejski – miasto Nowe. Jak pokazuje poniższy wykres liczba mieszkańców Nowego systematycznie spada. Tendencja ta nie dotyczy obszarów wiejskich w gminie, gdzie liczba mieszkańców utrzymuje się na stabilnym poziomie.

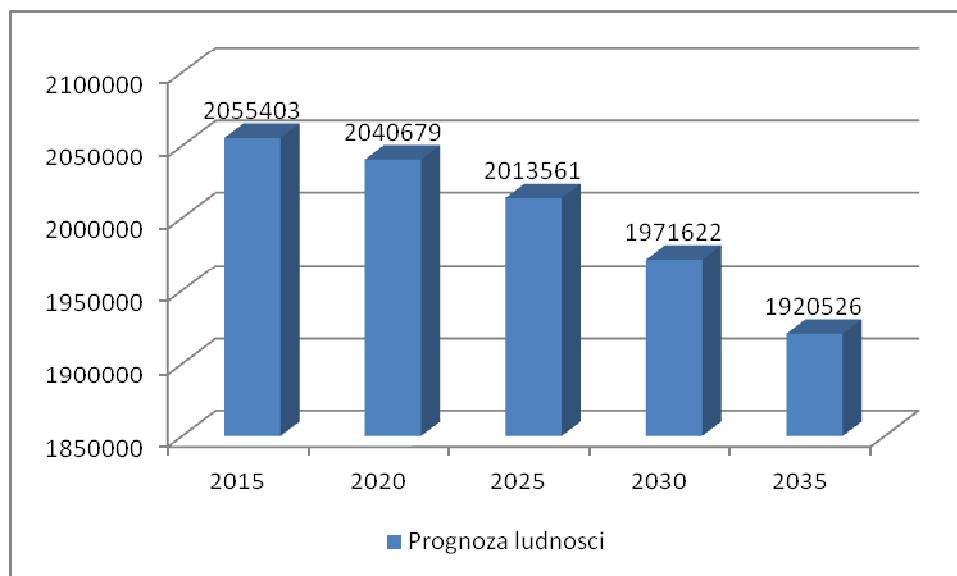
Wykres 2. Liczba mieszkańców gminy na obszarze miejskim i obszarze wiejskim

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Zakłada się, że w najbliższych latach liczba mieszkańców gminy będzie nadal się zmniejszać. Prognozy ludności dla województwa kujawsko-pomorskiego zakładają, że do roku 2035 liczba mieszkańców województwa spadnie o prawie 150 tysięcy. Przekładając to na liczbę mieszkańców gminy, można spodziewać się, że w roku 2035 Gminę Nowe będzie zamieszkiwać niecałe 10 tys. osób.

Wykres 3. Prognoza ludności w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W Gminie Nowe występuje równomierny rozkład ludności ze względu na płeć. Na 100 mężczyzn przypada 101 kobiet. Przyrost naturalny w gminie w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 1,9, liczba urodzeń żywych na 1000 mieszkańców wynosi 11,1. Wzrastająca liczba urodzeń nie przekłada się na strukturę wiekową mieszkańców gminy.

Tabela 1. Wybrane dane demograficzne Gminy Nowe

Gmina Nowe	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
zgony (na 1 tys. mieszk.)	9,7	9,8	10,1	8,6	10,8	10,3	10,8	11,6	9,3
urodzenia żywe (na 1 tys. mieszk.)	9,5	10,3	9,9	11,1	10,6	11,4	11,4	10,4	11,1
Przyrost naturalny (na 1 tys. mieszk.)	-0,2	0,5	-0,3	2,5	-0,2	1,1	0,6	-1,2	1,9

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W strukturze wiekowej gmina nie odbiega od średniej krajowej. Jednakże w mieście społeczność jest nieco młodsza – na tle województwa liczba dzieci i młodzieży

jest zauważalnie wyższa. Oznacza to, że w najbliższych 5 – 10 latach, prawdopodobnie będzie miał miejsce wzrost liczby osób w wieku produkcyjnym.

Na terenie gminy zauważalny jest spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. W roku 2002 osoby te stanowiły ponad 24,1%, w roku 2010 – 19,3%. Jednocześnie nastąpił wzrost liczby osób w wieku produkcyjnym – z 61,8% do 64,7% oraz liczby osób w wieku poprodukcyjnym – z 14,1% w roku 2002 do 16,0% w roku 2010.

Zjawisko starzenia się społeczeństwa w Gminie Nowe jest związane nie tylko z wydłużeniem życia, ale również z niskim poziomem dzietności, przez co maleje odsetek dzieci i młodzieży. Z jednej strony zjawisko starzenia się społeczeństwa jest pozytywne, ponieważ może być traktowane jako następstwo postępu w medycynie oraz poprawy warunków życia ludności. Z drugiej strony duży wzrost odsetka ludzi starych prowadzi do zachwiania równowagi liczbowej między warstwą ludności pracującej i produkującej a tymi warstwami, które żyją na koszt ludności pracującej (dzieci, młodzież ucząca się, emeryci). Sytuacja ta stanowi wyzwanie dla polityki socjalnej Gminy Nowe oraz będzie wiązać się z koniecznością zwiększenia świadczeń związanych z pomocą i opieką społeczną.

Wykres 4. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Gminie Nowe w latach 2002-2010

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Przekłada się to na coraz mniej korzystne wskaźniki obciążenia demograficznego w gminie. Maleje obciążenie demograficzne dziećmi, natomiast wzrasta obciążenie ludnością w wieku poprodukcyjnym. W przeciągu ostatnich dziewięciu lat radykalnie wzrosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku przedprodukcyjnym.

Tabela 2. Wskaźniki obciążenia demograficznego w Gminie Nowe

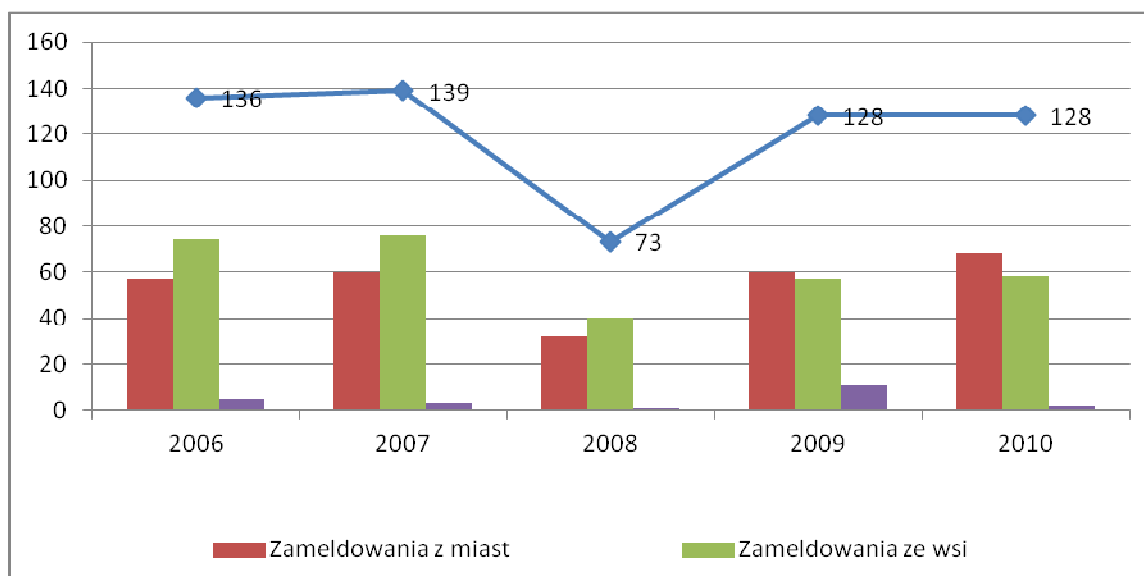
Wskaźniki obciążenia demograficznego	J.m.	2002	2010
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	61,9	54,5
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	osoba	58,4	83,3
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	22,8	24,8

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W Gminie odnotowuje się ujemne saldo migracji. W latach 2006-2010 na terenie gminy zameldowały się 604 osoby, a wymeldowało 766 osób. Średnie saldo migracji w latach 2006-2010 wyniosło -32,4 osoby.

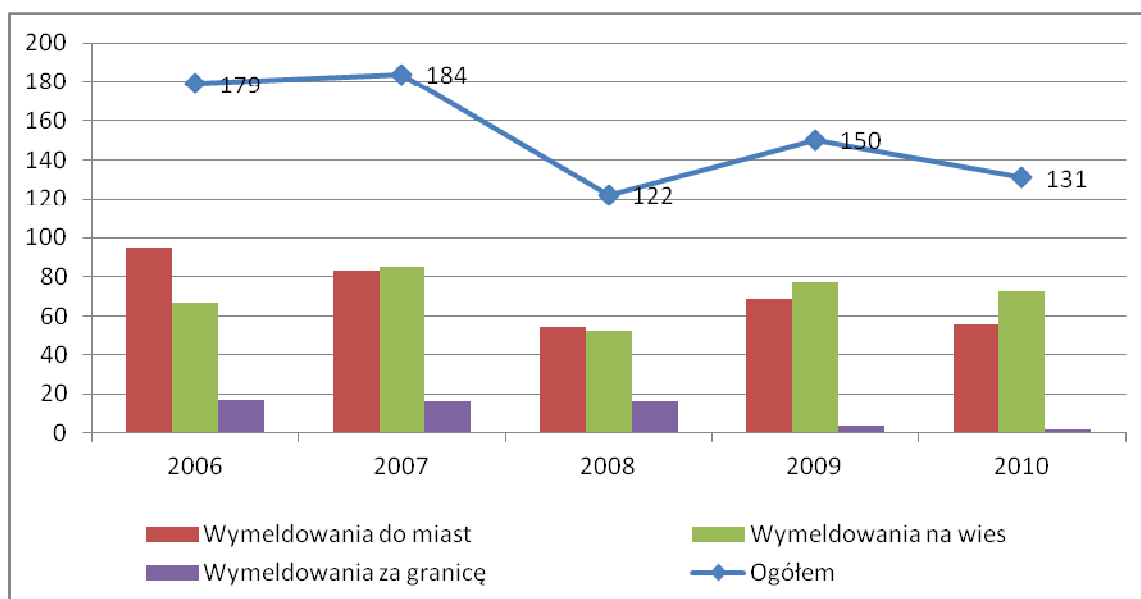
U źródeł powyższego stanu rzeczy leży przede wszystkim emigracja zarobkowa do krajów Unii Europejskiej. Na omawianym terenie skala emigracji jest porównywalna ze średnią ogólnokrajową.

Wykres 5. Zameldowania w Gminie Nowe w latach 2006-2010

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Wykres 6. Wymeldowania z gminy w latach 2006-2010

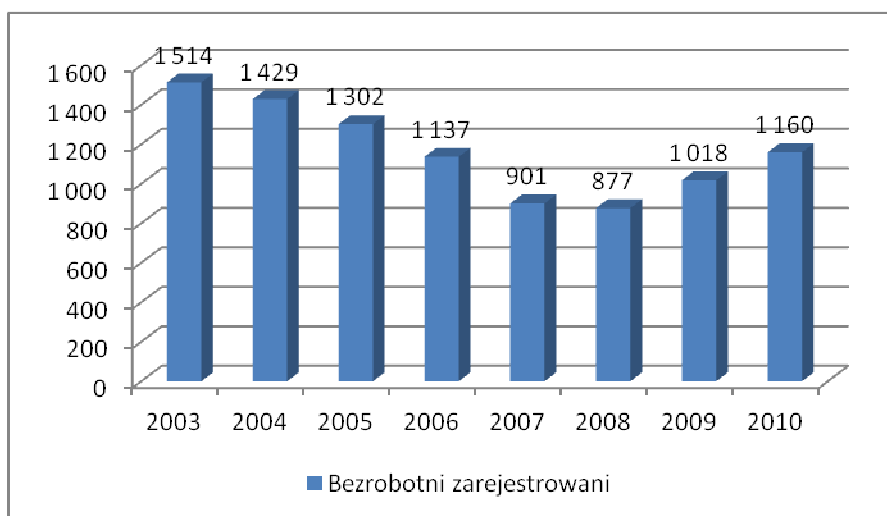
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

RYNEK PRACY

Na koniec 2010 roku na terenie Gminy Nowe mieszkało 1160 osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świeciu, z czego 557 osób stanowili mężczyźni, a 603 – kobiety. Bezrobotni w Gminie Nowe stanowią prawie 16% ogółu bezrobotnych mieszkańców powiatu świeckiego.

W okresie ostatnich 8 lat liczba osób bezrobotnych zmalała o ponad 300, natomiast od roku 2008 można zauważyć negatywną tendencję zwyżkową.

Wykres 7. Bezrobotni zarejestrowani w PUP zamieszkali na terenie Gminy Nowe

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Mimo to na korzystnym poziomie utrzymuje się wskaźnik udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, który w roku 2003 wynosił 22,6, zaś w roku 2009 kształtował się na poziomie 14,9.

Poniżej zaprezentowano liczbę osób bezrobotnych w Gminie Nowe na obszarze wiejskim oraz w mieście Nowe. Z przedstawionych danych wynika, że 43% bezrobotnych w gminie stanowią mieszkańcy obszaru wiejskiego.

Tabela 3. Bezrobotni w Gminie Nowe

Rok	m. Nowe		ob. wiejski Nowe		Łącznie (m. Nowe i ob. wiejski Nowe)
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	
2000	759	456	577	332	1336
2001	789	491	623	345	1412
2002	807	473	659	347	1466
2003	844	484	670	354	1514
2004	785	481	644	357	1429
2005	706	442	596	353	1302
2006	614	409	523	340	1137
2007	531	340	370	259	901
2008	497	314	380	240	877
2009	584	309	434	241	1018
2010	651	333	509	270	1160

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Świeciu

W ostatnich latach znacznej poprawie uległa sytuacja kobiet na lokalnym rynku pracy. Podczas gdy w roku 2007 kobiety stanowiły 66% ogółu bezrobotnych, w roku 2010 wśród osób bezrobotnych znajdowało się jedynie 52% kobiet.

Analiza struktury bezrobocia w Gminie Nowe wskazuje, że 24,4% ogółu bezrobotnych stanowią osoby do 25 roku życia, 30% to osoby powyżej 45. roku życia. Najliczniejszą grupą bezrobotnych są osoby w wieku 25-34 lata, które stanowią 25,2% ogółu bezrobotnych. Wysokie bezrobocie wśród młodych osób jest głównie następstwem niedostosowania systemu kształcenia do potrzeb i oczekiwań rynku pracy, w efekcie czego osoby młode nie dysponują wiedzą i umiejętnościami najbardziej pożądanymi przez pracodawców.

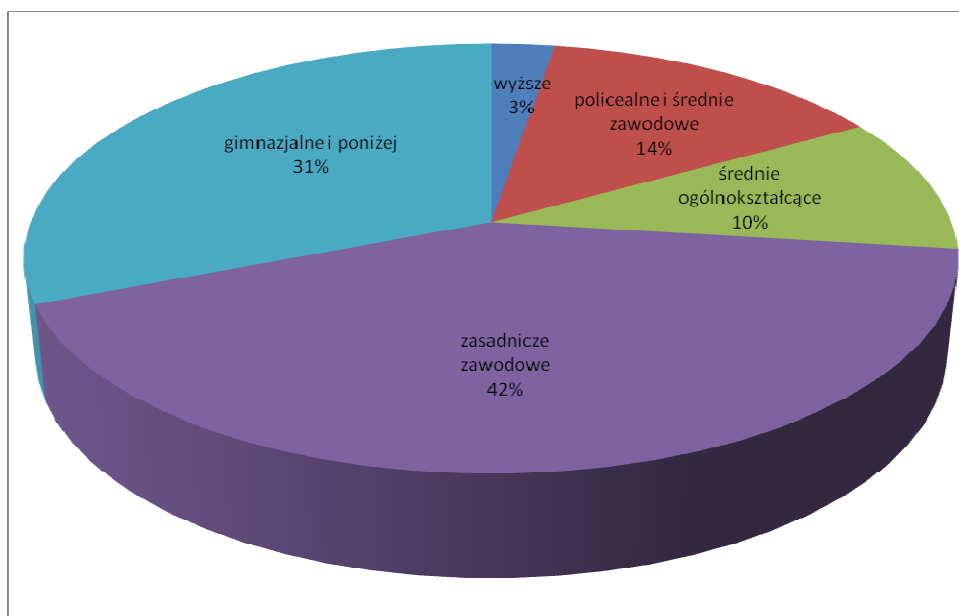
Tabela 4. Bezrobotni w Gminie Nowe wg wieku w latach 2000-2010

Bezrobotni wg wieku	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
18 - 24	354	392	403	366	316	293	222	136	198	262	284
25 - 34	378	383	397	460	474	344	289	240	210	256	293
35 - 44	349	350	349	363	302	306	277	217	187	200	224
45 - 54	227	257	281	288	299	303	283	238	207	213	261
55 - 59	21	22	28	30	34	51	57	61	66	77	85
60 - 64	7	8	8	7	4	5	9	9	9	10	13

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Świeciu

Niepokojącym zjawiskiem na lokalnym rynku pracy jest wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych, które stanowią 55% ogółu bezrobotnych. Zjawisko to jest szczególnie niekorzystne, gdyż generuje zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Przeszkodę w znalezieniu pracy stanowi niewystarczający poziom wykształcenia bezrobotnych mieszkańców gminy. Najliczniejszą grupę bezrobotnych w Gminie Nowe stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 42 % oraz gimnazjalnym i poniżej – 31%.

Wykres 8. Struktura bezrobotnych ze względu na wykształcenie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Świeciu

ZASOBY MIESZKANIOWE

Na terenie gminy jest zlokalizowanych 3439 mieszkań o przeciętnej powierzchni użytkowej 63,9 m² (20,8 m² na osobę). Stan wyposażenia mieszkań w urządzenia techniczno-sanitarne prezentuje poniższa tabela.

Tabela 5. Wyposażenie mieszkań w urządzenia techniczno-sanitarne

Urządzenia techniczno-sanitarne	Mieszk.	%
wodociąg	3 282	95
ustęp spłukiwany	2 955	85
łazienka	2 743	79
centralne ogrzewanie	2 148	62
gaz z sieci	1 837	53

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W latach 2002-2010 oddano do użytkowania w Gminie Nowe 68 budynków mieszkalnych i 73 mieszkania o łącznej powierzchni użytkowej 8972 m². Dla porównania w gminie Dragacz w tym samym okresie oddano do użytkowania 88 budynków mieszkalnych i 90 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 13296 m², z kolei w gminie Warlubie oddano do użytkowania 67 budynków mieszkalnych i 66 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 8079 m².

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Sieć drogowa na terenie gminy jest częścią ogólnokrajowego oraz wewnątrz i międzyregionalnego systemu transportowego. Osią drogową gminy jest droga krajowa 91 (międzyregionalna nr 1) relacji Gdańsk-Świecie-Toruń-Cieszyn wchodząca w skład europejskiego korytarza komunikacyjnego „północ-południe” ze Skandynawii na południe Europy. Komunikację z gminą Warlubie i Dragacz zapewniają drogi lokalne. Dogodne jest także połączenie z sąsiednim powiatem starogardzkim i tczewskim. Gmina posiada także łączność z autostradą A 1. Najbliższe zjazdy z autostrady w miejscowościach Warlubie i Kopytkowo oddalone są odpowiednio o ok. 10 km i 15 km. Nie bez znaczenia dla Gminy Nowe, w kontekście rozwoju komunikacyjnego, gospodarczego, rynku pracy oraz usług, pozostanie również nowy most przez Wisłę w miejscowości Opalenie (woj. Pomorskie).

Łączna długość dróg krajowych na terenie gminy wynosi 16 km, dróg wojewódzkich – 31 km. Długość dróg powiatowych na terenie gminy, poza miastem to 28 km, z tego 24,5 km to drogi twarde, długość dróg zaliczonych do kategorii dróg gminnych wynosi ok. 38 km. Drogi gminne uzupełnia sieć dróg niezaliczonych do żadnej z kategorii. Gęstość sieci drogowej jest niska, a stan techniczny dróg, szczególnie gminnych – niezadowalający. Drogi gminne na ponad 80% długości mają nawierzchnię gruntową. W mieście 90% wszystkich ulic ma nawierzchnię twardą (bitumiczną). Słabszy stan sieci drogowej w gminie jest konsekwencją jej peryferyjnego położenia w województwie, a także naturalnych barier rozwoju – ograniczeniem Wisłą od wschodu oraz słabym rozwojem osadnictwa na zachód od gminy.

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa znaczenia krajowego w relacji Śląsk – Porty. Jest to linia magistralna, dwutorowa i zelektryfikowana. Na terenie gminy znajduje się jedna stacja na tej linii- w Twardej Górze. W ciągu doby dostępnych jest kilkanaście bezpośrednich połączeń osobowych do Bydgoszczy (79 km.), Tczewa (49 km.) i Gdańska (81 km.) Dostępność komunikacyjna gminy ogranicza fakt niezatrzymywania się na stacji pociągów pośpiesznych. Miasto Nowe nie ma połączenia kolejowego.

Długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi 103,5 km. Do sieci wodociągowej jest podłączonych łącznie 9023 mieszkańców, co stanowi 84% ogółu mieszkańców Gminy Nowe, w tym na terenie Nowego – 98,3% (Nowe jest jednym z miast województwa o najlepszym zaopatrzeniu w wodę) oraz na obszarach wiejskich – 67,4%. W skali województwa dostęp do sieci wodociągowej posiada 90,7% mieszkańców.

Tabela 6. Sieć wodociągowa w Gminie Nowe w latach 2004-2010

Sieć wodociągowa	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
długość czynnej sieci rozdzielczej (km.)	85,3	85,9	85,9	85,9	85,9	85,9	103,5
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.)	1140	1150	1160	1191	1208	1220	1320
woda dostarczona gospodarstwom domowym (dam ³)	311,7	310,3	301,8	312,5	325,4	310,0	304,0
ludność korzystająca z sieci wodociągowej na terenie miejskim (os.)	6165	6153	6134	6058	6037	6032	6002
ludność korzystająca z sieci wodociągowej na terenie wiejskim (os.)	2829	2838	2816	2823	2834	2842	3021

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy wynosi 35,3 km. Do sieci jest podłączonych 614 budynków. Łącznie z sieci kanalizacyjnej korzysta 5622 osoby, co stanowi 53,1% mieszkańców gminy. W większości są to jednak mieszkańcy Nowego. Na terenach wiejskim dostęp do kanalizacji sanitarnej posiada bowiem jedynie 8,2% mieszkańców. Wskaźnik skanalizowania gminy odbiega od wskaźnika wojewódzkiego, w skali regionalnej dostęp do kanalizacji sanitarnej posiada 64,3% mieszkańców.

Tabela 7. Sieć kanalizacyjna w Gminie Nowe w latach 2004-2010

Sieć kanalizacyjna	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	13,1	35,4	35,4	35,4	35,4	35,3	35,3
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.)	340	569	694	594	611	614	614
ścieki odprowadzone (dm ³)	187,5	201,9	206,4	214,0	214,0	212,0	305
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej na terenie miejskim (os.)	4760	5300	5339	5272	5261	5258	5232
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej na terenie wiejskim (os.)	392	392	389	387	387	386	390

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W grudniu 2005 roku oddano do użytku gminną oczyszczalnię ścieków w miejscowości Tryl. Mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków jest instalacją mogącą przyjmować ścieki o znacznym zanieczyszczeniu, komunalne oraz przemysłowe (wstępnie podczyszczone) w ilości 2177 – 3200 m³/d. W latach 2004 – 2005 została zmodernizowana oczyszczalnia ścieków zlokalizowana na terenie Zakładów Przetwórstwa Mięsnego Corrida później „Nove”. W związku z czym gminna oczyszczalnia w Trylu przyjmuje wstępnie podczyszczone ścieki przemysłowe.

Gmina Nowe dysponuje uregulowanym systemem gospodarki odpadami. Aktualnie odpady komunalne zbierane są jako odpady niesegregowane oraz segregowane. Odpady niesegregowane gromadzone są w miejscu wytwarzania i odbierane od właścicieli nieruchomości a następnie transportowane do miejsca składowania – Składowisko odpadów komunalnych w Twardej Górze. W 2011 roku według danych szacunkowych ze zorganizowanego systemu zbiórki korzystało ok. 98% mieszkańców. Usługi w zakresie odbioru odpadów świadczą 4 podmioty gospodarcze.

Liczba odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy z roku na rok rośnie – podczas, gdy w roku 2005 w gminie wytworzono 2,2 tys. ton odpadów, w roku

2010 liczba ta wzrosła do 3,1 tys. ton. Szacuje się, że w roku 2015 liczba zbieranych odpadów będzie wynosić 3,5 tys. ton.

Długość czynnej sieci gazowej ogółem w gminie wynosi 19,6 km, w tym sieci rozdzielczej – 16,2 km. Z sieci gazowej na terenie gminy korzysta 5107 mieszkańców, tj. 48% ogółu mieszkańców (w całym województwie 44,8%). Na terenie gminy (w sołectwie Bochlin przy granicy z miastem Nowe) znajdują się stacje redukcyjne gazu: I^o i II°. Zlokalizowane są na zakończeniu gazociągu wysokiego ciśnienia biegnącego z terenu województwa pomorskiego (z kierunku Gniewa). Z istniejących stacji redukcyjnych wyprowadzona jest sieć niskiego ciśnienia, której długość na terenie miasta wynosi 12,015 km. długość przyłączy = 6,1095 km. Z sieci tej gaz dostarczany jest do Nowego. W Nowem podłączonych do sieci gazowej jest 458 budynków.

Tabela 8. Sieć gazowa w Gminie Nowe w latach 2004-2010

Sieć gazowa	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
długość czynnej sieci ogółem (m)	B. d.	B.d.	12015	15425	19429	19606	19606
długość czynnej sieci rozdzielczej (m)	B. d.	B. d.	12015	15425	16097	16274	16274
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (szt.)	448	454	446	449	483	473	473
odbiorcy gazu (gosp. dom.)	B.d.	1359	1835	1767	1778	1754	1744
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem (gosp. dom.)	B.d.	335	285	295	325	330	335
ludność korzystająca z sieci gazowej	5089	5083	5065	5178	5144	5125	5107

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Tabela 9. Dostęp do infrastruktury komunalnej w Gminie Nowe w latach 2002-2009

Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	Jednostka	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
z wodociągu	%	82,4	83,4	83,5	83,6	83,7	83,8	83,8	84,0
z kanalizacji	%	48,3	47,8	47,8	52,9	53,5	53,4	53,4	53,4
z gazu	%	-	47,3	47,3	47,3	47,3	48,8	48,6	48,5

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

INFORMATYZACJA

Na terenie gminy obserwowany jest niski poziom informatyzacji wyrażający się w liczbie operatorów – dostawców usług internetowych. Zgodnie z danymi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego spośród 20 miejscowości

zlokalizowanych na terenie Gminy Nowe 14 jest położonych na obszarze objętym wykluczeniem cyfrowym.

Tabela 10. Wykluczenie cyfrowe w Gminie Nowe

L.p.	Miejscowość	Liczba operatorów	Wykluczenie cyfrowe (tak,nie)
1	Bochlin	1	tak
2	Bochlin Szlachecki	2	nie
3	Gajewo	1	tak
4	Gajewo Zawada	0	tak
5	Głódowo	0	tak
6	Kozielec	0	tak
7	Kończyce	2	nie
8	Mały Komorsk	2	nie
9	Milewo	1	tak
10	Milewko	1	tak
11	Morgi	2	nie
12	Mątawy	0	tak
13	Nowe	2	nie
14	Osiny	0	tak
15	Pastwiska	2	nie
16	Piaski	1	tak
17	Rychława	1	tak
18	Tryl	0	tak
19	Twarda Góra	1	tak
20	Zdrojewo	0	tak

Źródło: <http://www.kujawsko-pomorskie.pl/>

Wysoki stopień wykluczenia cyfrowego na terenie Gminy Nowe jest związany przede wszystkim z brakiem infrastruktury zapewniającej możliwość świadczenia usług szerokopasmowego Internetu. W związku z powyższym Gmina Nowe znalazła się w 2010 roku wśród 69 gmin w Polsce, w których jest realizowany projekt budowy kompleksowej infrastruktury dostępu do usług telekomunikacyjnych, w tym do Internetu. Według danych na dzień 1 marca 2012 roku na terenie Gminy Nowe wykonano 1818 łączy szerokopasmowych.

EDUKACJA

Od 2002 roku, kiedy wprowadzono reformę systemu oświaty, system edukacji na terenie Gminy obejmuje następujące placówki:

1. Przedszkole:

- Przedszkole Samorządowe w Nowem wraz z filią w Rychławie.

2. Szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Arkadego Fiedlera w Nowem,
- Szkoła Podstawowa w Trylu,
- Publiczna Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich, Rychława.

3. Szkoły gimnazjalne:

- Publiczne Gimnazjum w Nowem,

4. Szkoły ponadgimnazjalne:

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Nowem,

W 2010 roku liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na terenie Gminy Nowe wynosiła 244 (w roku 2002-93), zaś liczba miejsc – 185 (w roku 2002 – 160). Liczba dzieci w wieku przedszkolnym znacznie przewyższa liczbę dostępnych miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego. W 2010 roku liczba dzieci w wieku 3-6 lat wynosiła 438, co oznacza, że wychowaniem przedszkolnym było objętych jedynie 55,7% dzieci w wieku 3-6 lat.

Liczbę uczniów w szkołach: podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w Gminie Nowe w latach 2002-2010 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 11. Liczba uczniów w szkołach w Gminie Nowe

Szkoły	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Szkoły podstawowe	950	914	866	793	731	671	648	591	563
Gimnazjum	580	559	534	542	505	481	426	409	380
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych	305	280	308	319	340	305	285	302	274
Liceum ogólnokształcące	78	149	207	197	174	154	155	159	146

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, ZSP Nowe

Liczba uczniów w szkołach zlokalizowanych na terenie Gminy Nowe maleje. W latach 2004-2010 liczba uczniów spadła o 520 osób.

KULTURA FIZYCZNA, SPORT I REKREACJA

Gmina Nowe dysponuje odpowiednią do potrzeb infrastrukturą służącą rozwojowi kultury fizycznej, sportu i rekreacji. Na terenie miasta znajduje się oddany do użytku w 2006 roku zmodernizowany stadion. Stadion jest zlokalizowany w odległości

ok. 700 m od drogi krajowej nr 91 i bezpośrednio przy drodze wojewódzkiej nr 377, co ułatwia dostępność komunikacyjną mieszkańcom gminy, gmin sąsiednich, oraz ewentualnym turystom i drużynom gości. Ponadto w 2011 roku w Nowem otwarto kompleks boisk sportowych „Moje Boisko - Orlik 2012”.

Z obiektów służących celom sportowo-rekreacyjnym gmina posiada jedynie 3 sale gimnastyczne: w szkole podstawowej, gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej w Nowem. Są dostępne dla młodzieży, natomiast dla dorosłych w bardzo ograniczonym zakresie. Pozostałe szkoły zlokalizowane na terenie gminy nie są wyposażone w sale gimnastyczne. Na terenie gminy siłownia znajduje się w Centrum Kultury Zamek, nie ma natomiast basenu.

Działalność w zakresie kultury fizycznej i sportu prowadzi na terenie gminy Miejsko-Ludowy Klub Sportowy Wisła Nowe. Klub został założony w 1923 roku, obecnie liczy 160 członków. W klubie działają 2 sekcje sportowe: szachowa i piłki nożnej. W tej ostatniej trenują 3 drużyny w różnych kategoriach wiekowych, od 10 do 30 lat. W sezonach 1999 – 2001 drużyna piłkarska seniorów (18 – 30 lat) utrzymywała się w V lidze rozgrywek, a w sezonie 2001/2002 awansowała do IV ligi. Przy Nadwiślańskim Stowarzyszeniu Aktywni działają sekcje: karate, piłki siatkowej i paralotni. Dzieci, młodzież i dorośli skupieni w wymienionych sekcjach zajmują czołowe miejsca w zawodach regionalnych i ogólnopolskich. W sekcjach czynnie uprawia sport około 100 osób.

Tabela 12. Kultura fizyczna, sport i rekreacja w Gminie Nowe w latach 2008, 2010

Kultura fizyczna, sport i rekreacja	2008	2010
kluby	1	1
sekcje sportowe	2	4
członkowie	16	130
ćwiczący ogółem	120	125
mężczyźni	119	102
kobiety	1	23
ćwiczący do lat 18 ogółem	68	69
chłopcy	68	69
dziewczeta	0	0
trenerzy	1	0
instruktorzy sportowi	0	3
inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	3	1

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej na terenie Gminy Nowe świadczy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gminna Przychodnia w Nowem. Przychodnia ta świadczy również specjalistyczne usługi medyczne w ramach podpisanych kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia. W Nowem znajduje się również stacja karetki ratunkowej Nowego Szpitala w Świeciu.

W 2010 roku ze środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Nowe korzystały 553 gospodarstwa domowe (w tym 266 gospodarstw zlokalizowanych na wsi), w których zamieszkiwało 1731 osób, co stanowi 16,3% ludności gminy ogółem. Najczęściej występującym problemem na terenie gminy, a jednocześnie powodem objęcia pomocą społeczną jest ubóstwo (433 rodziny), następnie bezrobocie (393 rodziny), niepełnosprawność (218 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (88 rodzin), długotrwała lub ciężka choroba (86 rodzin), potrzeba ochrony macierzyństwa (79 rodzin), alkoholizm (54 rodziny). Liczbę rodzin i osób objętych pomocą społeczną w Gminie Nowe w latach 2008-2010 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 13. Rzeczywista liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną

Objęci pomocą społeczną	2008	2009	2010
Liczba osób, którym przyznano świadczenia	812	835	841
Liczba rodzin:	532	543	556
w tym na wsi	236	251	266
Liczba osób w rodzinach	1801	1693	1731

Źródło: MGOPS w Nowem

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z roku na rok rośnie. W latach 2000-2010 wzrosła o 219. Rosnąca liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej na terenie Gminy Nowe jest związana z przede wszystkim z szerzącym się ubóstwem oraz wzrastającym poziomem bezrobocia.

TURYSTYKA

Istotną gałęzią gospodarki Gminy Nowe o dużym potencjale rozwojowym ze względu na dogodne uwarunkowania środowiskowe i klimatyczne jest turystyka i rekreacja. Gmina nie ma charakteru obszaru, w którym turystyka mogłaby pełnić

podstawową funkcję, jednak przy odpowiednim wykorzystaniu posiadanych zasobów może się stać źródłem aktywizacji gospodarczej gminy oraz dodatkowym źródłem dochodów dla mieszkańców.

Do podstawowych walorów przyrodniczych gminy należą:

- kultura przyrodnicza Borów Tucholskich i wysoczyzny krajobraz (Wysoczyzna Świecka i przylegający do niej od strony zachodniej fragment Borów Tucholskich oraz Dolina Dolnej Wisły);
- duży udział lasów w powierzchni gminy, a także terenów nienarażonych na uciążliwości wywoływane przez przemysł i komunikację samochodową;
- sieć hydrograficzna gminy, głównie dwie największe rzeki – Wisła i Mątawa – oraz liczne jeziora stwarzające zaplecze ukierunkowane na uprawianie sportów wodnych.

Miejsca najbardziej znane i powszechnie odwiedzane przez turystów nastawionych na aktywny wypoczynek to Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego, jeziora Radodzierz i Łąkosz.

Przez Gminę Nowe przebiega najdłuższy w Polsce szlak rowerowy „Dolina Dolnej Wisły”. W całości liczy on prawie 480 km i prezentuje walory krajobrazowe oraz turystyczne Doliny Wisły na odcinku od Torunia po Tczew. Odcinek szlaku znajdujący się na południe od Nowego pokazuje agrarny charakter łąk i pól okalających Mątawę. Po drodze można zobaczyć liczne zabytki architektury menonickiej oraz nadwiślańskich Kociewiaków. Fragment wiodący na północ przyciąga bogactwem atrakcji krajobrazowych, takich jak malownicze okolice Kozielca i zachwycające dziką przyrodą rezerwaty „Wiosło Duże” i „Wiosło Małe”.

Na terenie Gminy Nowe znajduje się sześć jezior o łącznej powierzchni 158,9 ha. Do większych jezior i zbiorników wodnych na terenie gminy Nowe należy zaliczyć : Łąkosz – 77,7 ha, Czarne – 37,5 ha, Zawada – 38,5 ha. Na terenie gminy Nowe znajduje się również część Jeziora Radodzierz. Występowanie licznych jezior i obszarów leśnych stwarza dogodne warunki do uprawiania takich form wypoczynku, jak: zbieractwo, wędkarstwo, myślistwo. Rozbudowana sieć szlaków wodnych, pieszych i rowerowych umożliwia również uprawianie turystyki aktywnej, w tym: kajakarstwa, turystyki pieszej, rowerowej i konnej.

Na terenie gminy, zwłaszcza w miejscowościach Bochlin, Kozielec, Zdrojewo, Morgi, Gajewo, Osiny, Mały Komorsk występują korzystne uwarunkowania dla rozwoju

agroturystyki wynikające z atrakcyjności krajobrazowej, walorów środowiskowych, dobrej dostępności komunikacyjnej oraz walorów dziedzictwa kulturowego.

Niepokojącym zjawiskiem występującym na terenie Gminy Nowe jest ograniczony ruch turystyczny. Jak pokazują poniższe dane na terenie gminy jest dostępna niewielka liczba miejsc noclegowych. Na przestrzeni ostatnich 9 lat nastąpił znaczny spadek liczby udzielonych noclegów. Podczas, gdy w roku 2002 liczba ta wyniosła ponad 15 tysięcy, w roku 2010 liczba udzielonych noclegów spadła do niespełna 4,5 tysiąca. U źródeł powyższego stanu rzeczy może leżeć wzmożony ruch drogowy na autostradzie nr A1 przebiegającej przez zachodnią część Gminy Nowe.

Tabela 14. Turystyka w Gminie Nowe w latach 2002-2010

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Korzystający z noclegów	1 240	1 455	2 474	2 998	3 487	2 520	2 070	1 699	3 758
Udzielone noclegi	15 692	14 000	14 787	13 490	10 917	12 372	11 719	4 182	4 481

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Stan bazy turystycznej w gminie przedstawia się następująco:

Tabela 15. Baza noclegowa w Gminie Nowe

Wyszczególnienie	Obiekty	Miejsca noclegowe
Kwatery agroturystyczne ogółem	4	88
- całoroczne	4	68
- sezonowe	0	20
Pokoje gościnne ogółem	5	55
- całoroczne	4	20
- sezonowe	1	35
Razem	9	143

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji – Miasta Nowe na lata 2009 - 2015

Na terenie gminy działają: Gościniec „Wrota Tucholskie” w Bochlinie (34 miejsca), Hotel – restauracja DOWHAŃ w Nowem (60 miejsc), Hotel Holland w Zdrojewie (55 miejsc). Ofertę hoteli uzupełniają gospodarstwa agroturystyczne, między innymi „Huzar” w Nowem i „Siedlisko” w Osinach. Na bazę gastronomiczną gminy składają się: 3 restauracje, 2 kawiarnie, 1 bar i 1 pub.

KULTURA I SZTUKA

Gmina Nowe dysponuje cennymi z kulturowego punktu widzenia obiektami objętymi ochroną prawną. Na terenie gminy jest zlokalizowanych 13 obiektów dziedzictwa kulturowego wpisanych do rejestru zabytków. Do najcenniejszych należą:

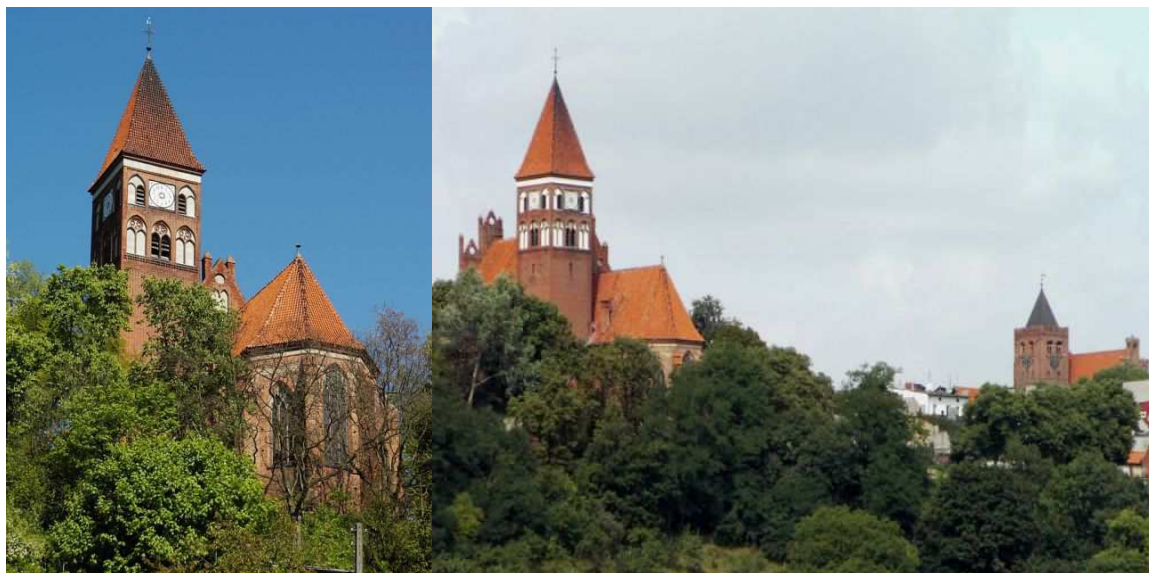
- **Starówka - Rynek** – zachowała do dziś niemal nienaruszony układ średniowiecznego krzyżackiego miasta z elementami wcześniejszej jeszcze, pomorskiej siatki ulic; jej centrum stanowi kwadratowy rynek, przy którym mieściły się niegdyś 32 budynki, na nim zaś był ratusz i drewniane sukiennice; jako dzielnica Starego Miasta wpisana jest do rejestru zabytków województwa kujawsko-pomorskiego pod nr 370;
- **Zamek krzyżacki** – niedalekie sąsiedztwo Prus spowodowało, że w miejscu gdzie dziś znajduje się Nowe stosunkowo wcześnie powstała warownia, której zadaniem była ochrona słowiańskiego Pomorza przed napadami wojowniczych sąsiadów; Krzyżacy przebudowali w latach 1350-1405 drewniano - ziemny gród w silną murowaną twierdzę; podczas pochodu Władysława Jagiełły po zwycięskiej bitwie pod Grunwaldem zamek został poddany polskim wojskom bez walki, niedługo jednak wrócił w ręce Krzyżaków; przez Nowe w 1433 roku przeszła armia polska po oblężeniu Chojnic, a w 1457 roku, podczas wojny trzynastoletniej, przebywał na zamku Kazimierz Jagiellończyk; od 1844 roku, do połowy lat 70-tych XX wieku, budynek pełnił funkcje remizy strażackiej, mieścił się w nim również magazyn przedsiębiorstwa skupu owoców i warzyw; w 1979 roku rozpoczęto prace budowlane, rekonstrukcyjne i konserwatorskie zamku. Budynek po renowacji został zaadaptowany na Centrum Kultury; mieści się w nim również biblioteka oraz kawiarnia (Rejestr Zabytków nr rej. 386).

Ponadto w rejestrze konserwatora zabytków wpisane są następujące obiekty :

- Mury obronne – nr rej. 438;
- Wiatrak holenderski ul. Wiatraczna – nr rej.119/A;
- Kościół franciszkanów p.w. św. Maksymiliana Kolbego – nr rej. IE 2392;
- Kaplica szpitalna (obecnie cmentarna) p.w. św. Jerzego – nr rej. A/177;
- Kościół parafialny p.w. św. Mateusza – nr rej. IE 2391;
- Cmentarz rzymskokatolicki w Nowem z II połowy XIX wieku – nr rej. A/323/1;
- Cmentarz rzymskokatolicki w Nowem z II połowy XVIII wieku – nr rej. A/324/1;

- Założenie dworsko-pałacowe w Kończycach;
- Chaty drewniane w Mątawach;
- Założenie dworsko-pałacowe w Milewie;
- Założenie dworsko-pałacowe w Milewku.

Obraz 1. Kościół poklasztorny w Nowem

Źródło: <http://nowe.nowoczesnagmina.pl/>

Obraz 2. Kaplica cmentarna pw. Św. Jerzego

Źródło: <http://polskaniezwykla.pl/>

Obraz 3. Kamienice na Rynku

Źródło: <http://nowe.nowoczesnagmina.pl/>

Obraz 4. Zamek w Nowem

Źródło: <http://www.zamkigotyckie.org.pl/nowe/1a.jpg>

Obraz 5. Mury obronne

Źródło: Urząd Gminy w Nowem, foto: Zbigniew Lorkowski

Obraz 6. Fara p.w. św. Mateusza, Apostoła i Ewangelisty

Źródło: <http://nowe.nowoczesnagmina.pl/>, foto: Marcin Tylman

Obraz 7. Wiatrak

Źródło: <http://nowe.nowoczesnagmina.pl/>

Do najważniejszych atrakcji turystycznych oraz obiektów dziedzictwa kulturowego zlokalizowanych na terenie Nowego należy zaliczyć: Kościół Farny Św. Mateusza Apostoła i Ewangelisty z XIV wieku, Kościół Św. Maksymiliana Marii Kolbego z XIV wieku, starówkę Nowego z atrakcyjnym układem urbanistyczno-architektonicznym oraz zamek gotycki wybudowany w XIV wieku.

Cennym obiektem zabytkowym, a jednocześnie jedną z ważniejszych atrakcji turystycznych w Gminie Nowe jest muzeum zlokalizowane w zabytkowej pompowni na rzece Mątawie w Kończycach. Obiekt pochodzi z 1909-1910 roku i był przeznaczony do przerzucania wód ze zlewni rzeki Mątawy w okresie wysokich stanów rzeki Wisły. Pompownia ta była wyposażona w trzy agregaty pompowe z pompami wirującymi w systemie lewarowym, napędzanymi maszynami parowymi. Pompownia pracowała przy nieziennej konstrukcji i napędzie aż do roku 1974. Obecnie w budynku zachowały się trzy kotły parowe oraz system pomp.

Obraz 8. Zabytkowa pompownia na rzece Mławie w Kończycach

Foto: Marcin Tylman

Obraz 9. Zabytkowa pompownia na rzece Mławie w Kończycach

Foto: Marcin Tylman

Na rzece Mławie zlokalizowana jest również nowa pompownia, która jednakże nie jest dostępna dla turystów.

Obraz 10. Nowa pompownia na rzece Mątawie

Źródło: <http://polskaniezwykla.pl/>

Gmina Nowe należy do Stowarzyszenia Gmin „Polskie Zamki Gotyckie” skupiającego gminy, na terenie których znajdują się gotyckie zamki. Przez obszar gminy przebiega szlak turystyczny łączący średniowieczne obiekty zlokalizowane w: Bytowie, Człuchowie, Dzierzgoniu, Skarszewach, Prabutach, Malborku, Sztumie, Gniewie, Kwidzynie, Nowem, Ostródzie, Nidzicy, Olsztynie, Lidzbarku Warmińskim, Kętrzynie, Rynie.

Gmina Nowe należy również do Lokalnej Organizacji Turystycznej Kociewie. Nadrzędnym celem LOT KOCIEWIE jest tworzenie, rozwój i promocja produktów turystycznych w regionie kociewskim. Stowarzyszenie organizuje współpracę jednostek samorządu terytorialnego i lokalnej branży turystycznej na obszarze Kociewia Starogardzkiego, Tczewskiego oraz Świeckiego, dbając w ten sposób o kompleksowy rozwój turystyki w regionie. Podstawowym zadaniem LOT KOCIEWIE jest integracja społeczności lokalnej wokół lokalnych atrakcji turystycznych, a także ich promocja. Działaniem statutowym LOT KOCIEWIE jest także zapewnienie funkcjonowania i rozwoju systemu informacji turystycznej Kociewia, aktywność na rzecz poprawy infrastruktury turystycznej na Kociewiu oraz podejmowanie innych zadań sprzyjających turystyce na Kociewiu

Działalność kulturalna na terenie Gminy Nowe skupia się wokół Centrum Kultury „Zamek” wraz z filiami – Wiejskimi Domami Kultury w Bochlinie i Rychławie. Centrum organizuje corocznie: Dni Nowego, spotkania rycerskie, biesiady lalkarskie, konkursy recytatorskie, liczne zabawy i plenery. W ramach centrum działalność prowadzą następujące zespoły:

- *Fistulatores et Cantores Novienses*;
- Teatr Lalek i Cieni "Baśniowy Świat";
- Klub Miłośników Kultury Średniowiecznej;
- „Rychławiaki” zespół pieśni i tańca
- Vermouth (zespół rockowy) i Escape From (zespół death metalowy).

Życie kulturalne na terenach wiejskich odbywa się w świetlicach w Małym Komorsku, Mąstawach, Trylu, Zdrojewie i Morgach. Dzięki aktywnej postawie Sołtysów i Rad Sołeckich oraz mieszkańców corocznie odbywają się w nich różnego typu spotkania i uroczystości okolicznościowe. Wśród świetlic wiejskich wymienić należy świetlicę wiejską – „Zielona Strefa” w miejscowości Osiny, w której realizowane są programy edukacji kulturalnej, ekologicznej, historycznej, dla dzieci i młodzieży.

Dużą rolę w aktywizacji społecznej i kulturalnej mieszkańców odgrywają samodzielnie funkcjonujące grupy inicjatywne, stowarzyszenia, gospodarstwa agroturystyczne i przedsiębiorcy. Dzięki temu odbywają się Spotkania Śliwkowe, Jarmark w Trylu, festyny wiejskie, festyny osiedlowe oraz imprezy organizowane w gospodarstwie agroturystycznym „HUZAR”. Dużą rolę w finansowaniu wspomnianych imprez odgrywają największe miejscowe firmy.

Ofertę kulturalną w mieście uzupełnia Gminna Biblioteka Publiczna z filią w Rychławie.

GOSPODARKA I PRZEMYSŁ

Gmina ma charakter przemysłowo-rolniczy. Użytki rolne zajmują w gminie 6299 ha, co stanowi 59% powierzchni gminy. Gmina Nowe należy do gmin województwa kujawsko-pomorskiego o najmniejszej powierzchni użytków rolnych (zajmuje 100. lokatę wśród 144 gmin).

Tabela 16. Powierzchnia i rodzaje użytków rolnych w gminie

Jednostka terytorialna	użytki rolne	grunty orne	sady	Łąki trwałe	pastwiska trwałe
	ha	ha	ha	ha	ha
Nowe	6282	4606	59	797	634
% ogólnej powierzchni	59	46,4	0,5	7,47	5,9

Źródło: Urząd Gminy w Nowem

Gmina charakteryzuje się niekorzystną strukturą powierzchniową gospodarstw rolnych. Na terenie gminy dominują gospodarstwa małe, o powierzchni od 1 do 5 ha. Najmniejszą liczbę gospodarstw stanowią gospodarstwa średnie, o powierzchni od 10 do 15 ha. Średnia dla obszaru województwa kujawsko-pomorskiego w 2010 roku wynosiła 15,01 ha. Dostrzegalne są jednak tendencje do komasacji gruntów i rozwój dużych gospodarstw o wysokiej specjalizacji. Gospodarstwa te będą kształtowały warunki lokalnego rynku zbytu dla małych gospodarstw rolnych.

W gospodarstwach prowadzona jest działalność głównie rolnicza (w roku 2011 wnioski o płatność obszarową złożyło 307 rolników), działalność pozarolnicza jest prowadzona w 18 gospodarstwach i obejmuje: handel, budownictwo, transport, agroturystykę, wynajem pokoi i inna działalność.

Rolnictwo na terenie gminy opiera się przede wszystkim na uprawie zbóż (pszenica, jęczmień, żyto, pszenżyto, owies). Ponadto uprawia się: ziemniaki, buraki cukrowe, rzepak, warzywa gruntowe. Dużą powierzchnię użytków rolnych stanowią trwałe użytki zielone. Na terenie gminy występują też tradycje prowadzenia gospodarstw ogrodniczych – warzyw pod osłonami.

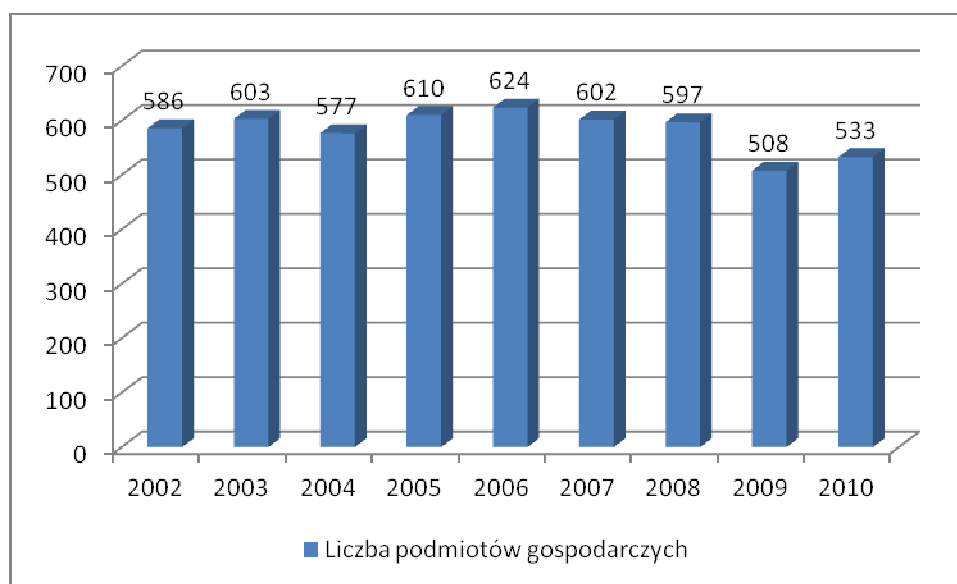
W gminie dominuje tucz trzody chlewnej, utrzymuje się również: bydło, konie, drób przyzagrodowy. Część gospodarstw jest nastawiona na produkcję mleka i żywca wołowego. Niepokojącą tendencją w rolnictwie jest niska opłacalność wynikająca z bezpośredniej produkcji oraz stale rosnący, duży udział (od 50 do 80%) dopłat bezpośrednich w ogólnym zysku gospodarstw.

Charakterystyczne dziedziny przemysłu w Gminie Nowe to: przemysł meblarski, przemysł przetwórstwa mięsnego oraz handel i usługi. Największe zakłady przemysłowe na terenie gminy Nowe to: Zakłady Mięsne „NOVE” Sp. z o.o. i Pomorska Fabryka Mebli Sp. z o.o. .

Na terenie funkcjonują 553 podmioty gospodarcze, z czego około 20 prowadzi działalność w sektorze publicznym, a pozostałe w sektorze prywatnym. Wskaźnik liczby

podmiotów przypadających na 1000 mieszkańców wynosi w Gminie Nowe 50,4, podczas gdy w skali całego województwa osiąga poziom 89,9. Świadczy to o niskim poziomie przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy. Dodatkowo można zauważyć spadającą liczbę podmiotów. Przykładowo w roku 2010 na terenie gminy funkcjonowało o prawie 100 podmiotów gospodarczych mniej niż w roku 2006. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie w przeciągu ostatnich 9 lat przedstawiała się następująco.

Wykres 9. Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Nowe w latach 2002-2010

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

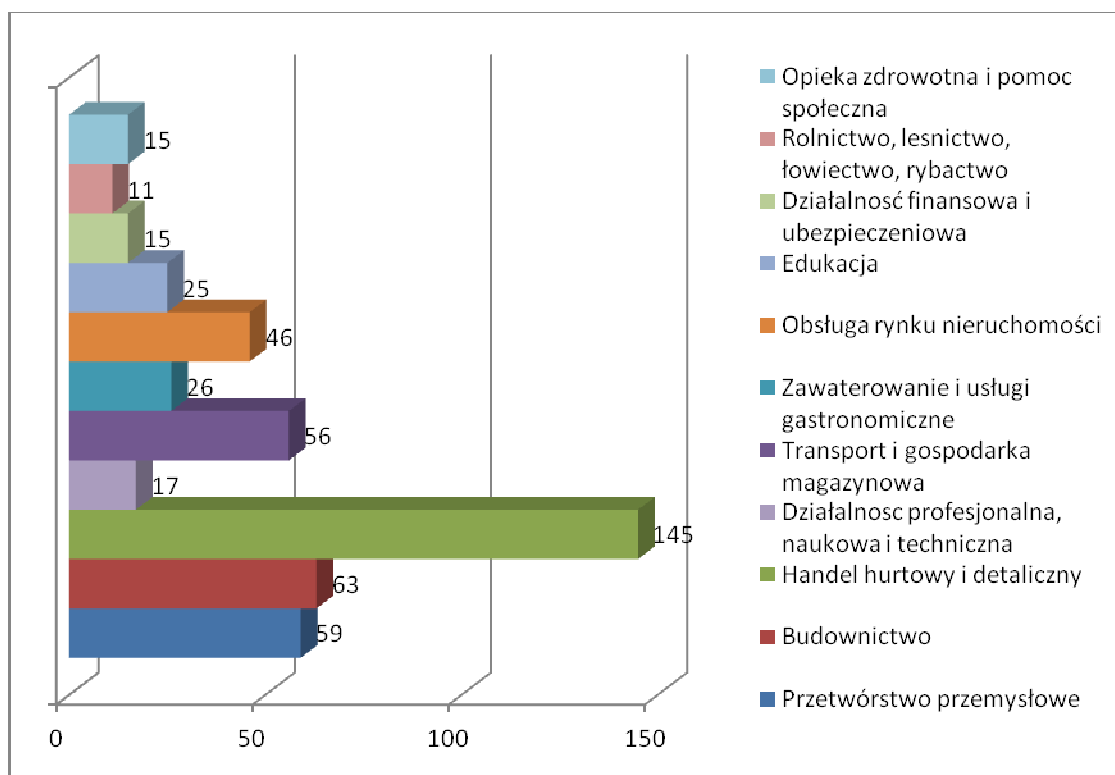
W ostatnich latach liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie Nowe maleje. W 2010 roku liczba podmiotów gospodarczych w powiecie świeckim wyniosła 7245. Na terenie Gminy Nowe jest zlokalizowanych jedynie 7% wszystkich podmiotów funkcjonujących na terenie powiatu świeckiego. Gmina zajmuje 10 lokatę w powiecie świeckim oraz 126 w województwie kujawsko-pomorskim pod względem liczby podmiotów gospodarczych. Poniżej przedstawiono liczbę podmiotów gospodarczych w gminach powiatu świeckiego.

Tabela 17. Liczba podmiotów gospodarczych w gminach powiatu świeckiego

Gmina	Liczba podmiotów	%
Świecie	3149	43,46%
Nowe	533	7,36%
Dragacz	680	9,39%
Bukowiec	256	3,53%
Drzycim	256	3,53%
Jeżewo	477	6,58%
Lniano	240	3,31%
Osie	372	5,13%
Pruszcz	703	9,70%
Świekatowo	218	3,01%
Warlubie	361	4,98%

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Największa liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy Nowe prowadzi działalność związaną z handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów samochodowych. Strukturę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy prezentuje poniższy wykres.

Wykres 10. Struktura podmiotów gospodarczych w Gminie Nowe

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Ponadto na terenie Gminy prowadzona jest działalność w zakresie:

- Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją – 1 podmiot;
- Informacja i komunikacja – 3 podmioty;
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 2 podmioty;
- Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 4 podmioty;
- Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją – 5 podmiotów;
- Pozostała działalność usługowa – 36 podmiotów.

Największymi podmiotami gospodarczymi na terenie Gminy Nowe, a jednocześnie największymi pracodawcami są:

- Zakłady Mięsne NOVE Sp. z o.o. – powstały w grudniu 2004 roku, są częścią grupy Tican z Danii – spółdzielni zrzeszającej ponad 680 producentów wysokiej jakości wędlin; zatrudniają ok. 400 pracowników;
- Pomorska Fabryka Mebli Sp. z o.o. – meble oznakowane marką Kloze znane są w całej Europie od ponad 30 lat, a od 20 lat w Polsce; fabryka produkuje meble o najwyższym światowym standardzie, zgodnym z najnowszymi trendami wzornictwa oraz wymogami normy EN ISO 9001 w zakresie wdrożenia i stosowania systemu zarządzania jakością; w 2011 roku zatrudniała 380 pracowników, dla porównania w roku 2004 roku – 800;

Ponadto do ważniejszych pracodawców można zaliczyć:

- Przedsiębiorstwo Usług Miejskich w Nowem Sp. z o.o.;
- Gminną Spółdzielnię Samopomoc Chłopska;
- Urząd Gminy w Nowem;
- Zakład Przetwórstwa Mięsnego Janusz Guzman;
- Firmę HYDRO-SAN w Nowem;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej;
- Centra handlowe sieci sklepów Biedronka, Polomarket i Tesco;
- Zakład Handlowo Produkcyjno Usługowy "Alicja";
- placówki oświatowe.

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Gmina jest położona w obrębie trzech jednostek krajobrazowych, wyróżnianych jako mezoregiony: Pojezierza Starogardzkiego, Borów Tucholskich i Doliny Kwidzyńskiej.

Część północna gminy jest położona w obrębie Pojezierza Starogardzkiego, na obszarze o pagórkowatej, dość zróżnicowanej rzeźbie. Część zachodnia i południowa jest położona w mezoregionie Borów Tucholskich, obejmuje równiny sandrowe. Rzeźba jest urozmaicona znaczną ilością zagłębień i rynien polodowcowych, częściowo wypełnionych jeziorami. Teren jest w dużym stopniu zalesiony, co nadaje mu pojezierny charakter. Wschodnia część gminy leży w dolinie Wisły odcinającej się od wysoczyzny stromą skarpą, charakteryzującej się równinną rzeźbą terenu.

Na terenie gminy Nowe występują 4 głównie typy gleb: mady rzeczne, gleby brunatne, gleby płowe, gleby bielcowe. Na równinach wyższych teras rzecznych i w rozszerzeniach wytworzone zostały gleby bielcowe, na piaskach wydmych. Obszar dna doliny Wisły to mady lekkie, średnie i ciężkie. Mady lekkie są dość przesuszone i nie zawierają zbyt dużo składników pokarmowych, dlatego sklasyfikowane są jako V klasa bonitacyjna gleby. Mady średnie to bardzo żyzne gleby – I i II klasa bonitacyjna gleby. Mady ciężkie są również żyzne, ale znacznie mniej niż średnie, są bowiem mało przepuszczalne dla wody. Mady ciężkie użytkowane są jako łąki i pastwiska oraz jako grunty orne. Okolice gminy Nowe zajmują gleby brunatne ukształtowane pod wpływem cech klimatu umiarkowanego oraz roślin lasów liściastych i mieszanych na glinach moreny dennej. Należą one do II i III klasy żyzności. Średnia klasa bonitacyjna określająca jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej dla powiatu świeckiego wynosi :

- klasa gruntów orných – IVa;
- klasa użytków zielonych – IV.

Pod względem zawartości metali ciężkich gleby gminy Nowe należą do gleb 0-I stopnia zanieczyszczenia co oznacza zawartość naturalną i podwyższoną. Pod względem zawartości siarki gleby gminy Nowe należą do gleb III-IV stopnia zanieczyszczenia co oznacza zawartość podwyższoną i bardzo wysoką (pochodzenia antropogenicznego).

Największym rezerwuarem wód płynących gminy Nowe jest dolny odcinek Wisły. Obecnie szerokość koryta Wisły wynosi 400-425 metrów, średnia głębokość 3-5 metrów. Cechą charakterystyczną Wisły jest znaczna zmienność stanów wody. Podczas

stanów wysokich trwających zazwyczaj 44 dni w roku następuje zjawisko przesiąkania wód rzeki na zawale. Typowe są dwa maksima wysokich stanów wód: wiosenne przypadające na marzec – kwiecień i letnio – jesienne. Powodzie zdarzały się i zdarzają częściej wiosną w wyniku topnienia śniegów i tworzenia się zatorów lodowych.

Najdłuższym w gminie Nowe dopływem Wisły jest Mątawa. Mątawa to drugi pod względem długości (64 km) dopływ Wisły, który w całości płynie na obszarze Ziemi Świeckiej. Mątawę zasilają krótsze dopływy takie jak: Sinowa, Krępa, Huta, Mała Struga oraz sieć rowów melioracyjnych.

Na terenie gminy Nowe znajduje się sześć jezior o łącznej powierzchni 158,9 ha. Do większych jezior i zbiorników wodnych na terenie gminy Nowe należy zaliczyć :

- Łąkosz – 77,7 ha,
- Czarne – 37,5 ha,
- Zawada – 38,5 ha.

Na terenie gminy Nowe znajduje się również część jeziora Radodzierz (pozostała część znajduje się w Gminie Warlubie).

Jakość wód powierzchniowych w gminie Nowe jest wypadkową oddziaływania zarówno źródeł lokalnych, jak i zewnętrznych, z poza granic gminy i powiatu. Szczególną rolę odgrywają tu punktowe zrzuty zanieczyszczeń. Wśród nich największe znaczenie mają zrzuty ścieków (bytowo gospodarczych i przemysłowych) nieoczyszczonych lub oczyszczonych niedostatecznie. Stan sanitarny Wisły w 2006 r. odpowiadał III klasie. Rzeka Mątawa według klasyfikacji ogólnej w 2003 posiadała 33 km w III w klasie, zaś pozostały odcinek Mątawy o długości 22 km sklasyfikowano w grupie wód pozaklasowych.

Obszar gminy charakteryzuje się wysokim poziomem lesistości. Lasy i grunty leśne zajmują powierzchnię 2740 ha, co stanowi 25,6% ogólnej powierzchni gminy Nowe.

System obszarów chronionych na terenie gminy związany jest z Doliną Dolnej Wisły, gdzie bogactwo przyrodnicze, a w tym także i zróżnicowanie gatunkowe są najbardziej znamienne.

W obrębie Gminy Nowe występuje Park Krajobrazowy Doliny Dolnej Wisły (5563 ha), rezerwat przyrody „Osiny” (21,91 ha), fragment rezerwatu przyrody „Wiosło Duże” (7,2 ha), obszar chronionego krajobrazu (Wschodni Obszar Chronionego Krajobrazu

Borów Tucholskich – 2640 ha), obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, pomniki przyrody (11 obiektów – głównie dęby i lipy).

Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego utworzony został po reformie administracyjnej w 1999 roku, w wyniku połączenia Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego, powołanego w 1993 roku i Chełmińskiego Parku Krajobrazowego, powołanego w 1998 roku. Obejmuje on środkowy fragment doliny dolnej Wisły, po obydwu jej stronach, od Ostromecka po Kozielec w gminie Nowe. Powierzchnia całego Parku wynosi 55642,5 ha. Jest jednym z większych powierzchniowo parków krajobrazowych w Polsce. Administracyjnie położony jest na terenie gmin: Bydgoszcz, Osiesko, Dobrcz, Dąbrowa Chełmińska, Unisław, Kijewo Królewskie, Pruszcz Pomorski, Świecie n/Wisłą, Chełmno, miasto Chełmno, Stolno, Jeżewo, Dragacz, Grudziądz, Warlubie i Nowe.

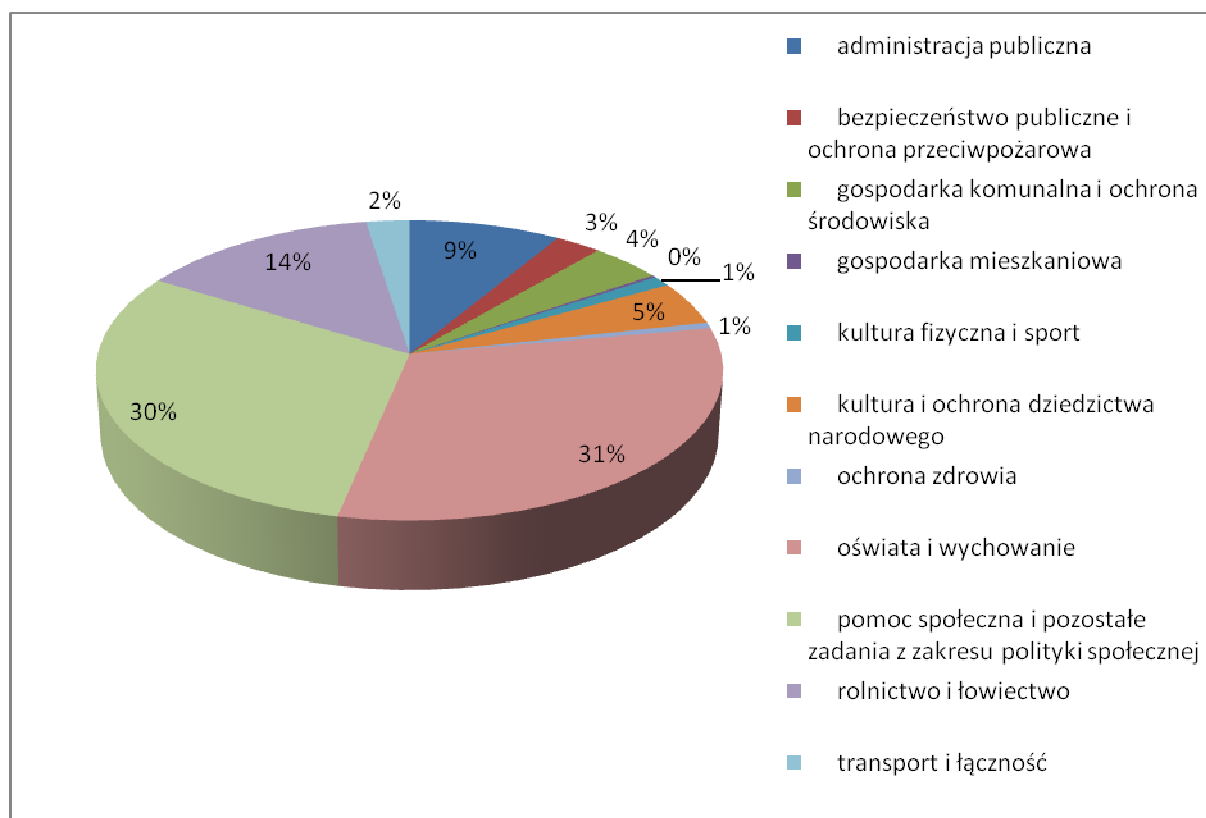
Ochroną objęto niezwykle atrakcyjny, naturalny krajobraz doliny Wisły, jednej z niewielu, gdzie zostały zachowane naturalne ekosystemy z przylegającymi do brzegów rzeki łąkami, starorzeczami, lasami łęgowymi oraz stromymi, dynamicznymi skarpami, parowami porośniętymi grądami zboczowymi, roślinnością kserotermiczną i zbiorowiskami zaroślowymi. Dno doliny zajmują żyzne pola uprawne, które powstały na terenach zalewowych. Pierwsi hydrotechnicy tych ziem to mennonici, którzy osiedlili się tutaj około XVII wieku. Oni to stworzyli kulturę uprawy gleb na madach wiślanych, zakładania sadów, hodowli bydła i budowy charakterystycznych zagród, przygotowanych na okresowe zalewy wodami Wisły. Jedną z nich, w Chrystkowie jest siedzibą terenową Parku. System funkcjonujących do dzisiaj kanałów odwodniających, przecinających rozległe tereny użytków zielonych przypomina krajobrazy holenderskie. Niezwykła różnorodność siedlisk Parku powoduje, że obfituje on w najrozmaitsze gatunki roślin, których stwierdzono tutaj przeszło tysiąc. Wśród nich około 50 gatunków znajduje się pod ochroną całkowitą. Dolina Wisły jest miejscem bytowania, a zwłaszcza szlakiem wędrówek wielu gatunków zwierząt, szczególnie ptaków. Na wilgotnych mokrych siedliskach licznie gniazduje ptactwo wodno – błotne. Z gatunków ptaków zimujących wymienić można: gągoły, czernice, nurogęsi, mewy, czaple siwe, łyski, krzyżówki i łabędzie nieme, a z gatunków ptaków drapieżnych – orła bielika i myszołowa włochatego. Z występujących tu gatunków roślin chronionych wymienić należy: rośliny kserotermiczne (ostnica włosata i ostnica Jana, miłek wiosenny, wężymord stepowy), lilie złotogłów, literę jajowatą, śnieżynkę przebiśnieg i len

austriacki. Z gatunków fauny wspomnieć należy o minogu rzecznym i strumieniowym, rybitwie zimorodku, perkozio rdzawym i krwawodziobie.

DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU GMINY

Budżet gminy nie należy do najwyższych wśród gmin województwa kujawsko-pomorskiego. W 2010 dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 2 294,82 zł, zaś dochody własne – 797,70 zł, podczas gdy w skali całego województwa wyniosły one wśród gmin (bez miasta na prawach powiatu) odpowiednio: 2 843,20 zł i 1196,62 zł. Z kolei wydatki ogółem na 1 mieszkańca w gminie Nowe wynoszą 2604,00 zł, natomiast średnia we wszystkich gminach województwa – 3 126,19 zł. Struktura wydatków gminy w roku 2010 przedstawiała się następująco:

Wykres 11. Wydatki budżetu gminy w 2010 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Skromne środki ledwo pozwalają na realizowanie zadań gminnych, natomiast uniemożliwiają stymulowanie innej działalności i pożądaných przedsięwzięć. Tym

większą jawi się rola środków pomocowych i koniecznym staje się ich pozyskiwanie w jak najszerszym zakresie.

Prawie 60% dochodu gminy pochodzi ze źródeł niezależnych od polityki władz lokalnych, a mianowicie z subwencji i dotacji oraz środków pozabudżetowych.

Jak pokazuje powyższy wykres, ograniczone środki z budżetu gminy są wydatkowane na zadania związane z kulturą fizyczną i sportem, kulturą i ochroną dziedzictwa kulturowego. Szczególnie niekorzystne są możliwości inwestycyjne gminy w kontekście braków w infrastrukturze turystycznej, podczas gdy turystyka powinna stanowić obszar priorytetowy dla rozwoju gminy.

2. ANALIZA SWOT

Przeprowadzona analiza społeczno-gospodarcza obszaru Gminy Nowe umożliwiła zidentyfikowanie problemów, do których rozwiązania przyczyni się realizacja niniejszej strategii, oraz przedstawienia uwarunkowań zewnętrznych rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Nowe. Jednocześnie wskazała najbardziej newralgiczne obszary wymagające interwencji, gdyż stanowiące ograniczenia w rozwoju gminy oraz negatywnie oddziałujące na poziom i jakość życia mieszkańców.

Kolejnym etapem jest przeprowadzenie analizy SWOT służącej uporządkowaniu informacji oraz wygenerowania z otoczenia szans rozwoju i zagrożeń hamujących jego rozwój.

SILNE STRONY – wewnętrzne czynniki mające pozytywny wpływ lub potencjalnie mogące wpływać w sposób korzystny na rozwój obszaru gminy, wyróżniające go w otoczeniu, tworzące podstawy dla jej przyszłego rozwoju, podnoszące jego atrakcyjność i konkurencyjność w oczach mieszkańców, inwestorów, osób odwiedzających; są to walory wynikające z uwarunkowań wewnętrznych, tj. lokalizacyjnych, infrastrukturalnych, społecznych, gospodarczych, kulturalnych gminy, które stawiają ją na uprzywilejowanej pozycji.

SŁABE STRONY – wewnętrzne czynniki mające negatywny wpływ lub potencjalnie mogące negatywnie wpływać na rozwój obszaru, stanowią barierę w jego rozwoju, osłabiają jego pozycję zarówno w oczach mieszkańców, jak i podmiotów zewnętrznych; to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania

uwarunkowań wewnętrznych. Mogą mieć charakter wieloaspektowy lub odnosić się do konkretnych sfer funkcjonowania.

SZANSE – pozytywne trendy, zjawiska, czynniki zewnętrzne, występujące w otoczeniu gminy, które, odpowiednio wykorzystane, mogą przyczynić się do jej rozwoju; umożliwiają eliminowanie słabości, wzmacnianie sił i eliminowanie słabości, uruchamianie nowych kierunków rozwoju.

ZAGROŻENIA – czynniki w otoczeniu obszaru, zjawiska i trendy, które potencjalnie mogą hamować rozwój, stanowią bariery w przełamywaniu występujących trudności i blokują lub utrudniają podejmowanie działań w różnych, istotnych z punktu widzenia rozwoju gminy dziedzinach; istnienie zagrożeń musi być brane pod uwagę przy planowaniu podejmowanych działań.

Właściwe zdiagnozowanie poszczególnych czynników pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT. Celem tym jest:

- **unikanie zagrożeń,**
- **wykorzystywanie szans,**
- **wzmacnianie słabych stron,**
- **opieranie się na mocnych stronach.**

Tabela 18. Analiza SWOT Gminy Nowe

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Położenie, osadnictwo	
Położenie na ważnym szlaku komunikacyjnym łączącym ośrodki regionalne: Trójmiasto z Bydgoszczą i Toruniem (droga krajowa nr 91). Położenie na terenie chronionym, o dużych walorach przyrodniczych i krajobrazowych.	Peryferyjne położenie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (ok. 90 km od Bydgoszczy i 90 km od Torunia). Znaczna odległość od innych dużych miast. Bariery naturalne (na wschodzie rzeka Wisła, na zachodzie – zwarte kompleksy leśne) ograniczające możliwości oddziaływania na sąsiednie obszary. Duże rozproszenie mieszkańców gminy. Brak dużych ośrodków wiejskich. Niesprzyjające warunki osiedleńcze na terenach wiejskich gminy.

Sfera infrastrukturalna	
Autostrada A1 przebiegająca przez zachodnią część gminy. Wysoki stopień zwodociągowania miasta Nowe. Dostępność i jakość wody. Mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków.	Brak systemu sieci kanalizacji sanitarnej na obszarach wiejskich. Brak rozwiniętej sieci gazowniczej. Brak rozwiązanego problemu sanitacji na terenach o zabudowie rozproszonej (<i>indywidualne systemy gromadzenia lub oczyszczania ścieków</i>). Brak właściwej kontroli nad stanem technicznym zbiorników bezodpływowych. Infrastruktura drogowa, niski standard chodników oraz dróg gminnych i powiatowych. Niewystarczająca infrastruktura turystyki.
Sfera gospodarcza	
Brak przemysłu powodującego znaczną degradację środowiska. Tradycyjna gospodarka rolna, mało agresywna w stosunku do środowiska. Korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego. Tradycje sadownictwa i przetwórstwa. Obecność wiodących, przyszłościowych branż z kapitałem zagranicznym, Zakłady Mięsne Nowe i Pomorska Fabryka Mebli – największe podmioty gospodarcze w gminie, silnie rozwinięte tradycje meblarskie. Drogi łączące gminę z autostradą.	Słabo rozwinięta przedsiębiorczość wśród mieszkańców gminy. Stagnacja oraz niekorzystne warunki rozwoju przemysłu. Dominacja 2 dużych przedsiębiorstw, uzależnienie ekonomiczne gminy od przemysłu meblowego i przemysłu mięsnego. Małe zróżnicowanie prowadzonej na terenie gminy działalności gospodarczej. Niedorozwój sektora usług. Wysoki odsetek ludzi pracujących w rolnictwie. Rozdrobnienie struktury agrarnej. Rozproszenie podaży produktów rolnych Mała specjalizacja produkcji rolnej. Wysokie koszty produkcji rolnej. Brak rynku zbytu dla artykułów rolnych – miejscowych firm przetwórstwa rolno-spożywczego. Zbyt mała liczba pozarolniczych miejsc pracy. Niski poziom wykształcenia wśród rolników. Słabo rozwinięta agroturystyka .
Sfera społeczna	
Korzystna struktura demograficzna, stosunkowo duża ilość ludzi młodych.	Rosnąca liczba bezrobotnych.

Dodatni przyrost naturalny. Niski stopień urbanizacji. Wysoki poziom szkolnictwa dla dzieci i młodzieży. Możliwość dokończania dla osób dorosłych.	Ubożenie ludności. Duża liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Duża liczba rodzin objętych systemem pomocy społecznej. Wzrost marginalizacji społecznej i ubóstwa. Ujemne saldo migracji. Niewystarczające warunki mieszkaniowe. Podstawowy poziom opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.
Sfera kulturalna	
Walory kulturowe – zabytkowy charakter miasta Nowe, zachowany układ średniowiecznej starówki, zamek, mury obronne. Cenne obiekty dziedzictwa kulturowego na terenie gminy, bogactwo kulturalne obszaru gminy. Funkcjonowanie Centrum Kultury „Zamek”. Członkostwo w Stowarzyszeniu Gmin „Polskich Zamki Gotyckie”.	Ograniczona liczba instytucji kultury na terenie gminy. Niewystarczająca infrastruktura kultury. Ograniczona oferta kulturalno-wypoczynkowa gminy.
Sfera przyrodnicza	
Bogate zasoby przyrodnicze Gminy: Wisła, Mątawa, jeziora, park krajobrazowy, rezerwat przyrody obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, pomniki przyrody. Duży udział lasów. Dobry stan środowiska przyrodniczego.	Niezadawalająca jakość wód powierzchniowych w gminie. Ograniczona dostępność infrastruktury ochrony środowiska.
Turystyka	
Tradycje turystyczne oparte na walorach przyrodniczych. Kultura osadnictwa mennonickiego i kociewskiego. Kultura przyrodnicza Borów Tucholskich i wysoczyzny krajobraz powiatu świeckiego (Wysoczyzna Świecka i przylegający do niej od strony zachodniej fragment Borów Tucholskich oraz Dolina Dolnej Wisły). Duży udział lasów, a także terenów nie narażonych na uciążliwości wywołane przez przemysł i komunikację samochodową. Sieć hydrograficzna gminy, głównie dwie największe rzeki – Wisła i Mątawa oraz liczne	Niskie natężenie ruchu turystycznego na terenie gminy. Niewykorzystane tereny o potencjale turystyczno-rekreacyjnym. Brak inwestycji w zakresie infrastruktury turystycznej. Brak zorganizowanej oferty turystyczno-rekreacyjnej, ograniczona promocja turystyczna gminy. Brak odpowiedniej bazy turystyczno-rekreacyjnej. Słabo rozwinięta turystyka wiejska (agroturystyka).

jeziora stwarzające zaplecze ukierunkowane na uprawianie sportów wodnych. Atrakcje turystyczne bezpośrednio związane z rzeką Mątawą – zabytkowa stara pompownia. Sieć szlaków turystycznych: wodnych, pieszych, rowerowych. Udział Gminy w Lokalnej Organizacji Turystycznej KOCIEWIE.	Mała opłacalność prowadzenia działalności turystycznej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
Położenie, osadnictwo	
Bliższa współpraca ze Świeciem i Grudziądem. Bliższa współpraca z gminami: Dragacz, Warlubie, Gniew, Smętowo. Zbliżenie Nowego do Kwidzyna poprzez budowę mostu na Wiśle koło Kwidzyna w ciągu drogi krajowej nr 91.	Niszczenie środowiska naturalnego. Stosunkowo duże zagrożenie powodziowe.
Sfera infrastrukturalna	
Poprawa standardów technicznych sieci drogowej. Usprawnienie systemu transportu tranzytowego. Zwiększenie płynności i przepustowości sieci drogowej. Rozwój alternatywnych rodzajów transportu; Wypozażenie obszarów wiejskich w pełną infrastrukturę techniczną. Budowa, rozbudowa i systematyczna modernizacja sieci kanalizacyjnej. Budowa oczyszczalni przydomowych w miejscach nie objętych zasięgiem sieci kanalizacyjnej przy pomocy środków UE. Dostępność środków unijnych na inwestycje w infrastrukturę w nowym okresie programowania 2014-2020. Rozwój infrastruktury społecznej. Rozwój energetyki odnawialnej w Gminie. Zapewnienie niezbędnej energii elektrycznej poprzez budowę stacji GPZ w Kończycach .	Brak środków finansowych na inwestycje. Degradacja infrastruktury drogowej, zwiększenie liczby wypadków. Wzrost natężenia ruchu środków transportu ciężkiego w Nowem.

Sfera gospodarcza	
Stworzenie warunków dla rozwoju przemysłu. Zmiany strukturalne w gospodarstwach rolnych (powstawanie dużych gospodarstw). Rozwój przetwórstwa miejscowych surowców rolnych, w tym: owoców, warzyw. Tworzenie gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych. Przyciągnięcie nowych inwestorów. Rozwijanie rolnictwa ekologicznego. Tworzenie grup producenckich i grup celowych. Tworzenie rozbudowanej sfery usług, co spowoduje zwiększenie dochodów mieszkańców gminy. Rozwój handlu i rzemiosła. Lokalizacja na terenie gminy zjazdów z autostrady A1.	Załamanie korzystnej koniunktury w przemyśle meblowym. Spadek liczby przedsiębiorstw w Gminie Nowe. Brak stabilności przepisów prawa w zakresie wspierania rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.
Sfera społeczna	
Podniesienie poziomu wykształcenia ludności. Tworzenie nowych miejsc pracy (np. filii inkubatora świeckiego). Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców. Poprawa zasobów i warunków mieszkaniowych. Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców gminy. Reorientacja zawodowa mieszkańców wsi w kierunku działalności nierolniczej. Realizacja projektów aktywizacyjnych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.	Wzrastająca stopa bezrobocia. Wyludnianie się wsi, migracje ludzi młodych wykształconych. Niedostateczne tempo rozwoju i pogarszające się dochody ludności. Emigracja zarobkowa za granicę.
Sfera kulturalna	
Przynależność do Stowarzyszenia Gmin „Polskie Zamki Gotyckie”. Regionalny Program Operacyjny – ochrona dziedzictwa kulturowego. Dostępność środków unijnych na inwestycje w kulturę w nowym okresie programowania 2014-2020.	Brak środków finansowych na inwestycje.

Sfera przyrodnicza	
Rozwój przemysłu przyjaznego środowisku. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców. Rozwój infrastruktury technicznej służącej ochronie środowiska: rozbudowa kanalizacji sanitarnej. Uregulowanie gospodarki odpadami w gminie, udoskonalenie systemu segregacji odpadów komunalnych. Aktywna edukacja ekologiczna wśród rolników, przedsiębiorców, organizatorów turystyki i agroturystyki. Współpraca z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi. Zachowanie i zwiększanie istniejących zasobów leśnych. Tworzenie nowych obszarów chronionych. Zmiana systemu ogrzewania: ciągle wprowadzanie ekologicznych nośników energii (gaz ziemny, gaz płynny, biopaliwa, pompy ciepła, energia wodna,), wprowadzanie niekonwencjonalnych źródeł energii (wiatr, słońce). Dostępność środków unijnych na inwestycje w zakresie ochrony środowiska w nowym okresie programowania.	Zwiększenie emisji spalin i hałasu. Zanieczyszczanie gleb i wód powierzchniowych przez mieszkańców i przedsiębiorców. Degradacja terenów cennych przyrodniczo związana m.in. z presją turystów na tereny chronione. Zaśmiecanie i niszczenie miejsc o dużych walorach przyrodniczych. Chemizacja i intensyfikacja rolnictwa. Wzrastająca liczba turystów szczególnie zmotoryzowanych. „Dziki zagospodarowywanie” obszarów cennych przyrodniczo – brak monitoringu.
Turystyka	
Wzrost popytu na usługi turystyczno-rekreacyjne w bliższym i dalszym otoczeniu regionalnym. Turystyczne wykorzystanie walorów przyrodniczych terenu gminy przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju. Rozwój ścieżek rowerowych, szlaków pieszych i konnych. Rozwój bazy turystyczno-rekreacyjnej. Rozwój infrastruktury służącej turystyce. Rozwój turystyki kwalifikowanej i agroturystyki. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury ośrodków wypoczynkowych. Rewitalizacja skarpy nadwiślańskiej.	Przejęcie klientów bazy turystycznej przez inne gminy, posiadające podobne walory dla turystyki kwalifikowanej i pobytovej. Spadająca liczba turystów odwiedzających gminę. Niedoinwestowanie infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej. Brak środków finansowych na efektywną promocję gminy.

Utworzenie ścieżki zdrowia nad skarpą nadwiślańską i leśnej w Nowem; Zwiększenie dostępności komunikacyjnej poprzez modernizację i rozbudowę dróg. Zapewnienie dostępu do terenów turystyczno-rekreacyjnych. Bardziej efektywne zagospodarowanie terenów na cele rekreacyjno-turystyczne. Dostępność środków unijnych na inwestycje w infrastrukturę turystyki i rekreacji w nowym okresie programowania.	
---	--

Źródło: opracowanie własne

3. ANALIZA PROBLEMÓW

Przeprowadzona analiza SWOT dla obszaru Gminy Nowe przedstawia ogólny obraz Gminy, definiując pożądane kierunki jej rozwoju generowane przez występujące problemy. Poniżej zostały przedstawiono najbardziej newralgiczne problemy w sferze infrastrukturalnej, gospodarczej, społecznej i przyrodniczej gminy.

INFRASTRUKTURA

Dostępność i jakość szeroko pojętej infrastruktury stanowią jeden z kluczowych czynników stymulujących rozwój społeczno-gospodarczy obszaru, wpływają bowiem na poziom życia ludności oraz warunkują atrakcyjność osiedleńczą, turystyczną i inwestycyjną obszaru.

Zasadniczym problemem występującym na terenie gminy w zakresie dostępności infrastruktury technicznej są dysproporcje rozwojowe widoczne pomiędzy miastem Nowe a obszarem wiejskim gminy w zakresie infrastruktury komunikacyjnej oraz infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Problemem infrastrukturalnym obejmującym swoim zasięgiem obszar całej gminy jest niska dostępność infrastruktury służącej rozwojowi sportu, turystyki i rekreacji.

Pomimo położenia w korzystnym układzie komunikacyjnym, dostępność komunikacyjna gminy jest osłabiona ze względu na stan infrastruktury drogowej. Łączna długość dróg krajowych na terenie gminy wynosi 16 km, dróg wojewódzkich – 31 km. Długość dróg powiatowych na terenie gminy, poza miastem to 28 km, z tego 24,5 km to drogi twarde, długość dróg zaliczonych do kategorii dróg gminnych wynosi ok. 38

km. Gęstość sieci drogowej jest niska, a stan techniczny dróg, szczególnie gminnych – niezadowalający. Drogi gminne na ponad 80% długości mają nawierzchnię gruntową. W mieście 90% wszystkich ulic na nawierzchnię twardą (bitumiczną). Słabszy stan sieci drogowej w gminie jest konsekwencją jej peryferyjnego położenia w województwie, a także naturalnych barier rozwoju – ograniczeniem Wisłą od wschodu oraz słabym rozwojem osadnictwa na zachód od gminy.

Wartość techniczno-użytkowa dróg zlokalizowanych na terenie gminy jest niska, co stwarza realne zagrożenie dla uczestników ruchu drogowego. Występują liczne braki w zakresie wyposażenia dróg w infrastrukturę towarzyszącą, zwłaszcza w ciągi piesze i ścieżki rowerowe. Parametry techniczne dróg w gminie nie są dostosowane do zwiększającego się natężenia ruchu, co wiąże się ze zmniejszeniem ich trwałości i wytrzymałości i w efekcie przyspieszoną eksploatacją. Zły stan techniczny dróg ma swoje przełożenie również na stan środowiska naturalnego. Złe warunki na drogach, ograniczona płynność ruchu przekłada się bowiem na wyższe zużycie paliwa i podwyższony poziom produkcji szkodliwych spalin.

W efekcie wysoki potencjał komunikacyjny gminy Nowe jest osłabiony, a jej atrakcyjność dla mieszkańców, inwestorów i turystów spada. Jakość infrastruktury drogowej jest również znaczącą bolączką gminy w opinii mieszkańców gminy. W badaniu, przeprowadzonym na potrzeby opracowania Strategii, aż 82 respondentów wskazało poprawę stanu dróg i chodników jako najpilniejsze do realizacji zadanie.

Obszar gminy jest objęty systemem kanalizacyjnym w ograniczonym zakresie obejmującym jedynie miasto Nowe. Większość mieszkańców gminy zmuszona jest korzystać ze zbiorników ściekowych, zwanych szambami oraz uciążliwej wywózki nieczystości beczkowozami. Istniejący stan rzeczy uniemożliwia pełne i efektywne wykorzystanie funkcjonującej w Nowem oczyszczalni ścieków, powoduje także niezadowolenie społeczne zobrazowane w wynikach przeprowadzonych badań.

Niewystarczająca infrastruktura techniczna w zakresie wyposażenia w system służący do odprowadzania ścieków sanitarnych wpływa negatywnie na warunki życia mieszkańców oraz obniża wartość osiedleńczą terenu. Zwiększa się zagrożenie mikrobiologiczne i epidemiologiczne wynikające z niekontrolowanych zrzutów oraz sanitarne wynikające z nieprawidłowego usuwania nieczystości ze zbiorników przydomowych oraz korzystania z wody o niewłaściwej jakości. Występuje ryzyko utraty źródła czystej wody niejednokrotnie używanej do zaopatrywania wodociągu.

Gmina Nowe jest terenem o niezwykle cennych walorach przyrodniczych, które niestety nie idą w parze z jakością infrastruktury mającej służyć ich ochronie. Newralgiczną kwestią jest wysoki poziom zanieczyszczenia wód powierzchniowych ściekami sanitarnymi wynikający z braku odpowiednich instalacji służących ochronie środowiska naturalnego. W Gminie przeprowadzono inwentaryzację wskazującą potrzeby w zakresie budowy i modernizacji kanalizacji, jednakże poza miastem Nowe nie podjęto żadnych działań inwestycyjnych w tym zakresie. Nieuporządkowana gospodarka ściekowa, w tym ograniczony monitoring, powoduje odprowadzanie części strumienia ścieków nieczyszczonych, niespełniających wszelkich norm prawnych oczyszczania stosowanych w Polsce i Unii Europejskiej (m.in. Dyrektywą Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych) do środowiska ze względu na nieszczelności szamb i zrzuty ścieków do lokalnych cieków, rowów melioracyjnych lub na pola. Działalność taka prowadzi do degradacji wód powierzchniowych, podziemnych oraz zanieczyszczenia gleb i w efekcie do pogorszenia stanu środowiska naturalnego. Kwestia ta ma szczególne znaczenie w kontekście lokalizacji większej części gminy na terenie Zespołu Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego. Brak kanalizacji negatywnie oddziałuje na stan wód, co dla terenów chronionych ma kluczowe znaczenie.

Braki w infrastrukturze technicznej stwarzają niekorzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej. Dostęp do infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury kanalizacyjnej, jest jednym z wyznaczników atrakcyjności inwestycyjnej terenu. Niewystarczające uzbrojenie terenów wiejskich w gminie Nowe nie sprzyja zakładaniu oraz prowadzeniu działalności gospodarczej w gminie, stąd na terenie gminy obserwuje się niski poziom przedsiębiorczości, ograniczający się w głównej mierze do prowadzenia działalności związanej z handlem, której rozwój ze względu na braki infrastrukturalne jest również utrudniony.

Kwestią problematyczną stanowiącą istotną barierę rozwojową w Gminie Nowe jest również ograniczony dostęp do infrastruktury służącej rozwojowi sportu, turystyki i rekreacji. W ocenie mieszkańców gminy rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej stanowi jedno z najpilniejszych zadań do zrealizowania.

GOSPODARKA

Kwestię problematyczną z punktu widzenia gospodarki gminy stanowi silne ukierunkowanie na rolnictwo na niekorzyść sektora usług. Niski poziom dywersyfikacji gospodarki gminy hamuje jej rozwój gospodarczy. Na terenie funkcjonują 553 podmioty gospodarcze, z czego około 20 prowadzi działalność w sektorze publicznym, a pozostałe w sektorze prywatnym. 395 podmiotów prowadzi działalność w mieście Nowe, jedynie 138 podmiotów funkcjonuje na obszarze wiejskim. Wskaźnik liczby podmiotów przypadających na 1000 mieszkańców wynosi w Gminie Nowe 50,4, w mieście Nowe – 64,7%, podczas gdy w skali całego województwa osiąga poziom 89,9. Niedobory są widoczne zwłaszcza w działalności opierającej się na:

- ekologicznych metodach gospodarowania,
- produkcji rolniczej na cele nieżywnościowe, głównie energetyczne,
- rozwijaniu usług turystycznych, opierających się na bogactwie przyrodniczym kulturalnym i kulinarnym (ekoturystyka, agroturystyka, turystyka zdrowotna, turystyka kulinarna).

Mając na uwadze korzystne uwarunkowania przyrodnicze gminy, należy zwrócić szczególną uwagę na niską aktywność mieszkańców gminy w zakresie prowadzenia działalności agroturystycznej. Kwestię problematyczną z punktu widzenia potencjału turystycznego gminy opartego na uwarunkowaniach przyrodniczych stanowi przede wszystkim niedorozwój sektora usług turystycznych, o czym świadczą również dane statystyczne, w tym m.in. ograniczony ruch turystyczny. Na terenie gminy jest dostępna niewielka liczba miejsc noclegowych. Na przestrzeni ostatnich 9 lat nastąpił znaczny spadek liczby udzielonych noclegów. Podczas, gdy w roku 2002 liczba ta wyniosła ponad 15 tysięcy, w roku 2010 liczba udzielonych noclegów spadła do niespełna 4,5 tysiąca.

Należy również podkreślić słabe uprzemysłowienie gminy oraz niekorzystne uwarunkowania rozwoju przemysłu na terenie gminy Nowe, która charakteryzuje się niską dostępnością gruntów pod inwestycje. Niewykorzystany pozostaje potencjał położenia gminy w sąsiedztwie autostrady A1 mogący dać przewagę konkurencyjną poprzez lokalizowanie przedsiębiorstwa wzdłuż ruchliwego szlaku komunikacyjnego, a tym samym obniżenia kosztów transportu.

W gminie brakuje korzystnych warunków rozwoju dla potencjalnych podmiotów gospodarczych, co w efekcie przyczynia się nie tylko do niedorozwoju

sektora przemysłu. Powyższe czynniki powodują utrzymanie stanu rozdrobnienia gospodarczego gminy, niskiej towarowości produkcji, rozproszenia producentów, niejednorodności i zróżnicowanej jakości dostarczanego surowca. Większość gospodarstw nie produkuje na rynek, a całość produkcji służy samozaopatrzeniu lub przeznacza więcej na samozaopatrzenie niż sprzedaje.

Istotną formą racjonalizacji produkcji rolnej i przewyższania skutków rozdrobnienia gospodarstw powinna być integracja pozioma. Jest to efektywny sposób na łagodzenie rynkowych skutków produkcji o małej skali i jej dużej niejednorodności. Główną formą łączenia producentów powinny być zespoły producenckie, grupy marketingowe oraz spółdzielnie. Powinny one obejmować grupową produkcję, przechowywanie, przetwórstwo, handel i zaopatrzenie. Należy jednak podkreślić, iż na terenie Gminy Nowe występują znaczne ograniczenia w tworzeniu i funkcjonowaniu grup producenckich. Niska opłacalność produkcji oraz konieczność szybkiej adaptacji do zmian na rynku i poniesienia początkowych kosztów, bez perspektywy uzyskania natychmiastowych korzyści, wywołują zniechęcenie wobec tej formy organizacji. Obawy przed prowadzeniem wspólnej działalności najczęściej wynikają z niedostatecznej wiedzy o tym, co to jest grupa producencka, jak ją zorganizować i jak ma funkcjonować. Brakuje wypracowanych i akceptowanych wzorców współdziałania, dokumentowania i rozliczania grupowej działalności, a także organizacyjnych i prawnych rozwiązań dotyczących, na przykład, wzajemnych usług i użytkowania maszyn i urządzeń. Zbyt mały jest też poziom wiedzy większości rolników na temat korzyści wynikających z funkcjonowania jednolitego rynku rolnego.

Czynnikiem, który negatywnie oddziałuje na sytuację gospodarczą gminy, a w przyszłości może skutkować załamaniem gospodarczym gminy Nowe, jest jej silne uzależnienie od przemysłu meblowego i mięsnego. Aż około 7% mieszkańców gminy jest zatrudnionych w dwóch największych zakładach przemysłowych zlokalizowanych w gminie, tj. w Zakładach Mięsnych NOVE Sp. z o.o. oraz Pomorskiej Fabryce Mebli Sp. z o.o. Na terenie gminy dominują przedsiębiorstwa zatrudniające do 5 pracowników, słabe kapitałowo o niewielkich możliwościach rozwoju i niskim potencjale ekonomicznym.

Taka struktura gospodarki gminy jest niekorzystna pod względem gospodarczym i społecznym. Jest ryzykowna i niesprzyjająca rozwojowi, gdyż w sytuacji załamania się korzystnej koniunktury może prowadzić do kryzysu w ośrodkach mających oparcie

w jednej branży, a w najbardziej radykalnych przypadkach do ich upadku. W przypadku Gminy Nowe jest to w dużej mierze uzależnienie ekonomiczne od przemysłu meblowego i mięsnego, wiążące się z funkcjonowaniem dużego zakładu i szeregu mniejszych.

SPOŁECZEŃSTWO

Podstawowymi problemami społecznymi występującymi na terenie gminy są: rosnąca liczba bezrobotnych, niski poziom wykształcenia mieszkańców, ubożenie ludności, duża liczba osób w wieku poprodukcyjnym, duża liczba rodzin objętych systemem pomocy społecznej, wzrost marginalizacji społecznej i ubóstwa, ujemny poziom migracji. W przeprowadzonym badaniu najczęściej respondentów jako problematyczne wskazało nieodpowiednie warunki mieszkaniowe oraz niski poziom opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.

Bezrobocie w gminie jest zjawiskiem, które dotyka szerokie kręgi społeczne, stanowi główny problem społeczny i wywołuje wiele niepożądanych skutków. Obserwowany w ostatnich 4 latach znaczny wzrost liczby osób bezrobotnych w gminie prowadzi do pojawienia się na niepokojącą skalę degradacji dużych grup społecznych i to nie tylko bezrobotnych, ale także ich rodzin. Brak pracy, przejście na zasiłek, z kolei jego utrata i ostatecznie korzystanie z pomocy społecznej - prowadzi do ubóstwa ze wszystkimi tego konsekwencjami.

Głównymi przyczynami bezrobocia w gminie są: zwolnienia grupowe w dużych zakładach pracy (Pomorska Fabryka Mebli „KLOSE”), dominujące negatywne cechy socjodemograficzne, jak niskie wykształcenie i brak kwalifikacji, niska mobilność zawodowa mieszkańców wsi, wzrost bezrobocia młodzieży wkraczającej na rynek pracy po ukończeniu szkół tzw. wyż demograficzny, mała liczba miejsc pracy wynikająca m.in. z niskiego uprzemysłowienia gminy oraz niedorozwoju sektora usług.

Poważnym problemem jest stale wysoki odsetek bezrobotnych osób młodych do 25 roku życia. W niezwykle trudnej sytuacji są osoby o niższym poziomie wykształcenia, zwłaszcza podstawowym i zasadniczym zawodowym. Dodatkową barierą jest strukturalny charakter bezrobocia bowiem w ewidencji osób bezrobotnych dominują osoby długotrwale bezrobotne stanowiące ponad 50% ogółu bezrobotnych.

Wysoki poziom bezrobocia wpłynął na ukształtowanie się niekorzystnych zjawisk na rynku pracy. Doszło do ograniczenia popytu na pracę, znacząco obniżył się

procent osób aktywnych zawodowo, wzrosła liczba osób zatrudnionych w tzw. szarej strefie.

Bezpośrednim i najbardziej widocznym skutkiem bezrobocia jest obniżenie standardu materialnego rodziny, co wręcz wymusza konieczność korzystania z pomocy społecznej. Mniej widoczne, lecz nie mniej zagrażające spójności rodziny są skutki psychologiczne bezrobocia. Bezrobocie powoduje bowiem zmianę sytuacji społecznej i emocjonalnej całej rodziny, zarówno dorosłych jak i dzieci. Kolejnym negatywnym następstwem jest szerzące się zjawisko marginalizacji i wykluczenia społecznego nasilające się w szczególności wobec grup najsłabszych społecznie: ubogich, bezrobotnych, niepełnosprawnych i bezdomnych oraz grup dotkniętym zjawiskiem patologii społecznej. Osoby dotknięte wykluczeniem społecznym mają chroniczne problemy z zaspokojeniem podstawowych potrzeb, nie znajdują miejsca na rynku pracy, nie dotrzymują tempa obecnej rzeczywistości, czują się zagubieni, nie potrafią korzystać z przysługujących im uprawnień.

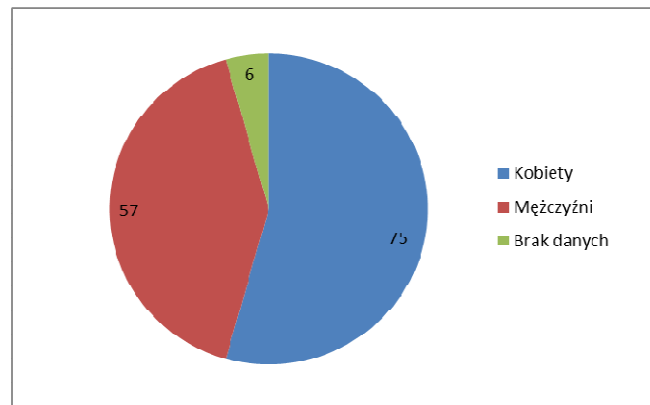
4. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH

W celu aktywnego włączenia społeczności lokalnej w proces tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Nowe na lata 2012-2022 w dniach 10 czerwca oraz 11-12 lipca 2012 roku pracownicy Urzędu Gminy Nowe przeprowadzili badanie ankietowe w postaci sondy ulicznej na losowo wybranej grupie przechodniów. Sonda odbyła się w godzinach 16:00-19:00, 8:00-15:00 i 9:00-17:00. Dla potrzeb niniejszego badania skonstruowano kwestionariusz ankietowy składający się z 4 zamkniętych pytań wielokrotnego wyboru oraz metryczki.

Celem badania było zebranie informacji na temat jakości życia w gminie oraz sposobu jej postrzegania przez mieszkańców. Ponadto miało na celu pozyskanie opinii mieszkańców dotyczących hierarchizacji zadań realizowanych przez Gminę oraz kluczowych zdaniem mieszkańców kierunków rozwojowych.

W badaniu wzięło udział łącznie 138 mieszkańców Gminy Nowe, z czego 54% stanowiły kobiety, a 41% - mężczyźni.

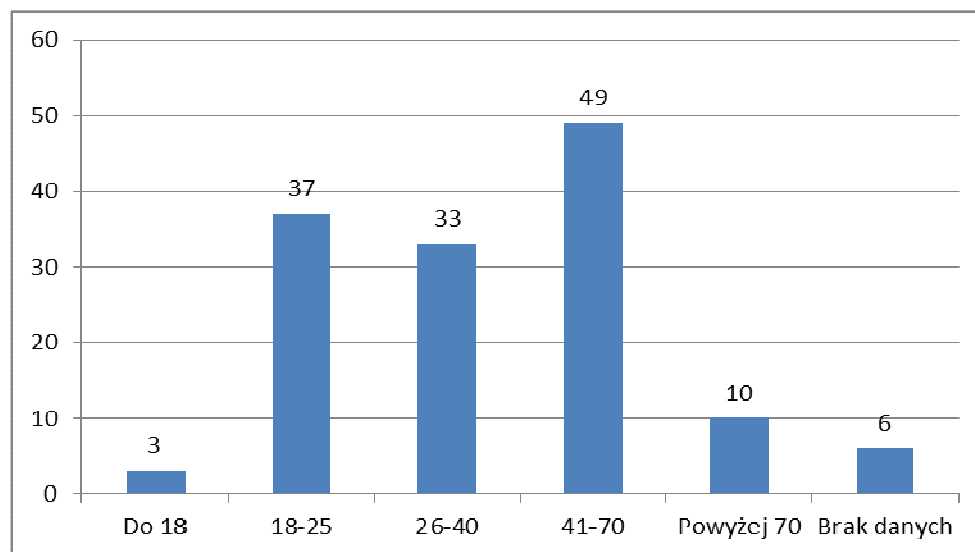
Wykres 12. Struktura płciowa ankietowanych

Źródło: opracowanie własne

Najliczniejszą grupę wiekową wśród respondentów stanowiły osoby w wieku 41-70 lat – 35,5%. Najmniej opinii pozyskano od osób w wieku do 18 lat.

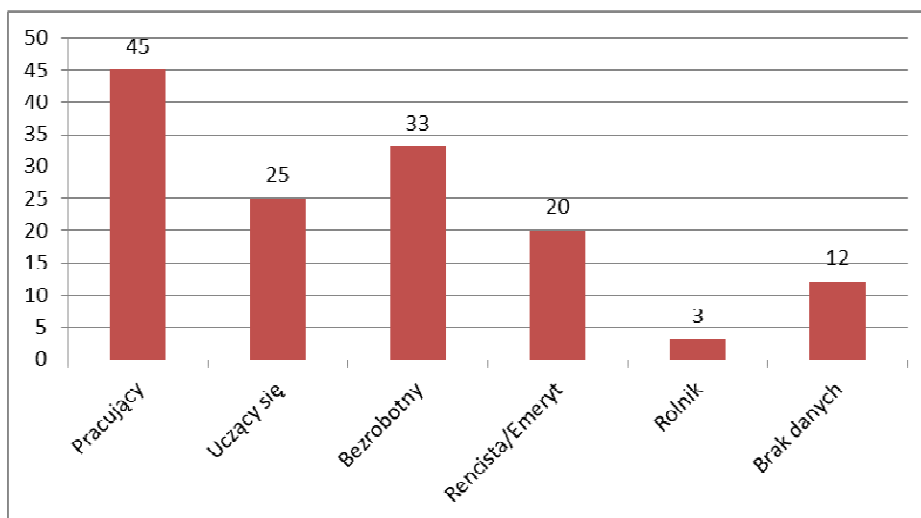
Wykres 13. Struktura wiekowa ankietowanych

Źródło: opracowanie własne

32,6% respondentów stanowiły osoby pracujące, 18,1% - osoby uczące się, 23,9% - osoby bezrobotne, a 14,5% - renciści lub emeryci.

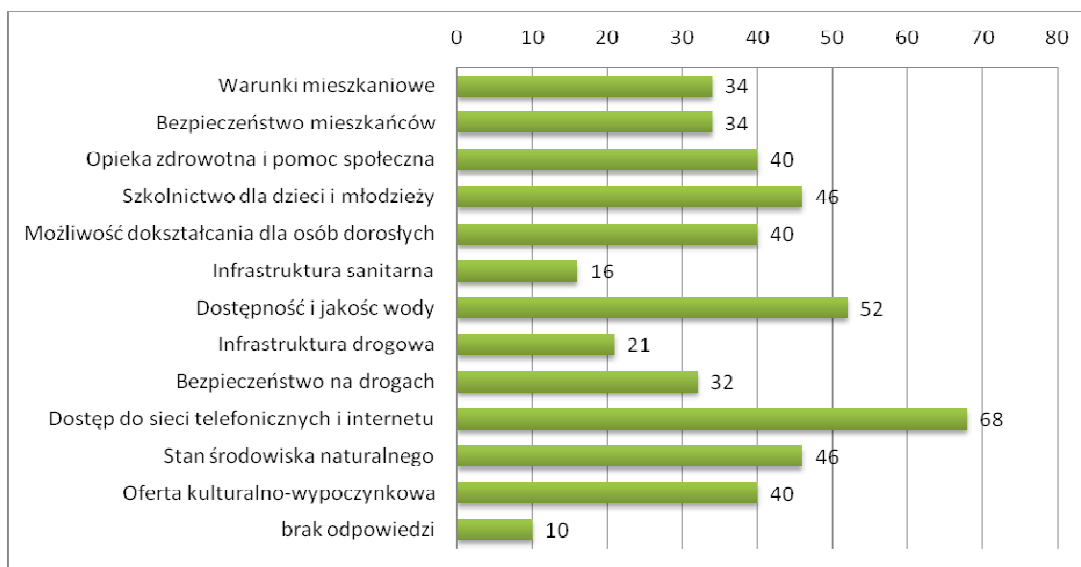
Wykres 14. Status ankietowanych na rynku pracy

Źródło: opracowanie własne

Grupa respondentów charakteryzuje się stosunkowo dużą reprezentatywnością. Najmniej liczną grupą ankietowanych stanowili rolnicy, co wynika z faktu, iż badanie zostało przeprowadzone w mieście Nowe.

Wykres 15. Ocena pozytywnych aspektów życia w Gminie Nowe

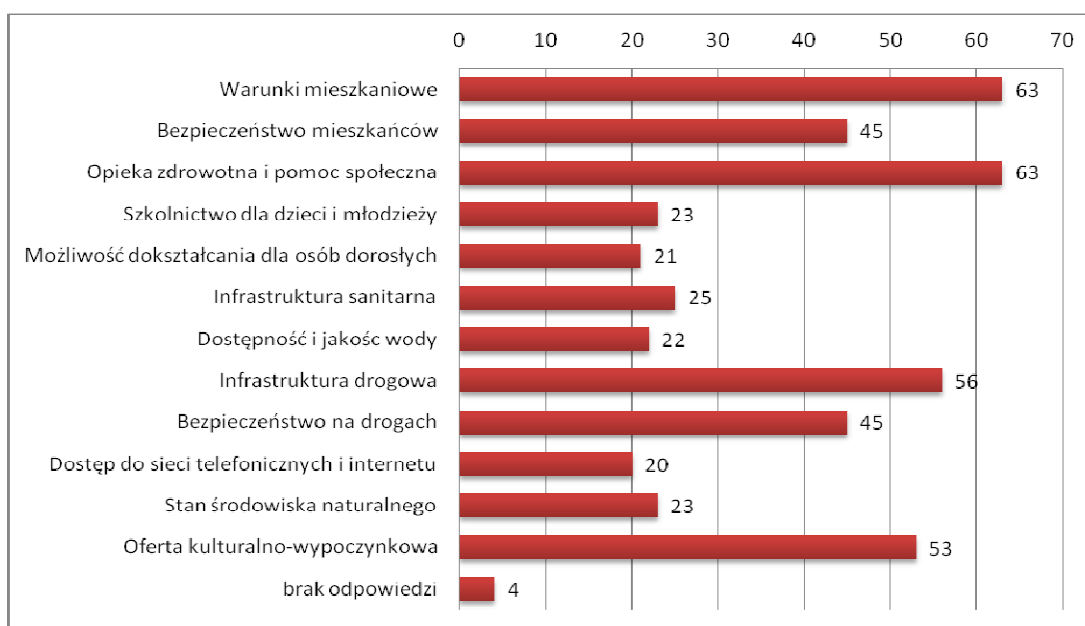

Źródło: opracowanie własne

W pytaniu pierwszym, dotyczącym pozytywnych aspektów życia w gminie, poproszono respondentów o zaznaczenie maksymalnie 5 z 12 możliwych odpowiedzi. Najwięcej mieszkańców dobrze oceniło dostęp do sieci telefonicznych i internetu (68 osób) oraz dostępność i jakość wody (52 osoby). 46 osób za pozytywny uważa stan

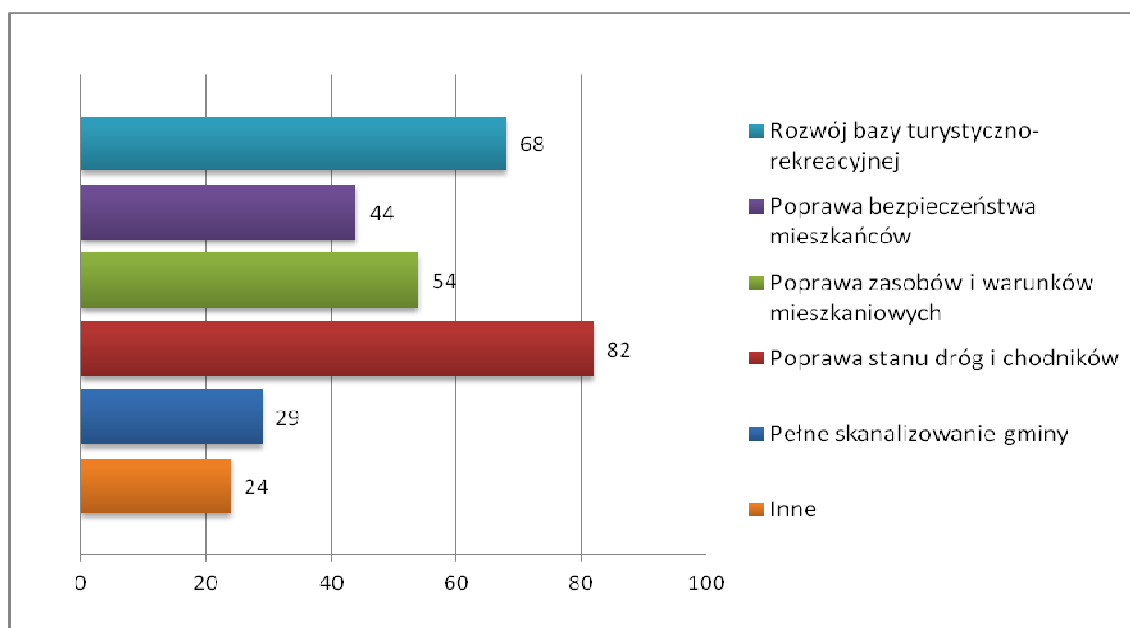
szkolnictwa dla dzieci i młodzieży oraz stan środowiska naturalnego. Najmniej osób za pozytywne aspekty życia w gminie uważa infrastrukturę sanitarną i infrastrukturę drogową, zauważając braki w tym zakresie. 10 respondentów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 16. Ocena negatywnych aspektów życia w Gminie Nowe

Źródło: opracowanie własne

Drugie pytanie miało na celu zidentyfikowanie negatywnych aspektów życia w gminie. Poproszono respondentów o zaznaczenie maksymalnie 5 z 12 możliwych odpowiedzi. Ocenione za najbardziej negatywne zostały warunki mieszkaniowe (63 osoby) oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna (63 osoby). Za niezadowalającą uznano także infrastrukturę drogową (56 osób) i ofertę kulturalno-wypoczynkową (53 osoby). 45 respondentów negatywnie oceniło aspekt bezpieczeństwa w gminie, bezpieczeństwo mieszkańców i bezpieczeństwo na drogach. Od czterech respondentów nie uzyskano odpowiedzi na pytanie.

Wykres 17. Najpilniejsze zadania do realizacji

Źródło: opracowanie własne

W pytaniu 3 poproszono respondentów o wybór 3 z 5 możliwych odpowiedzi dotyczących najpilniejszych do realizacji zadań w Gminie Nowe. Każdy z respondentów mógł także wpisać w puste pole własną odpowiedź. Wyniki wskazują, że aż 82 osoby za najpilniejsze zadanie uznaje poprawę stanu dróg i chodników. Na kolejnych miejscach znajdują się rozwój bazy turystyczno – rekreacyjnej (68 osób) oraz poprawa zasobów i warunków mieszkaniowych. Jeden respondent nie udzielił odpowiedzi na to pytanie, natomiast 24 wskazało inne, niż zawarte w pytaniu odpowiedzi. Wśród nich pojawiły się:

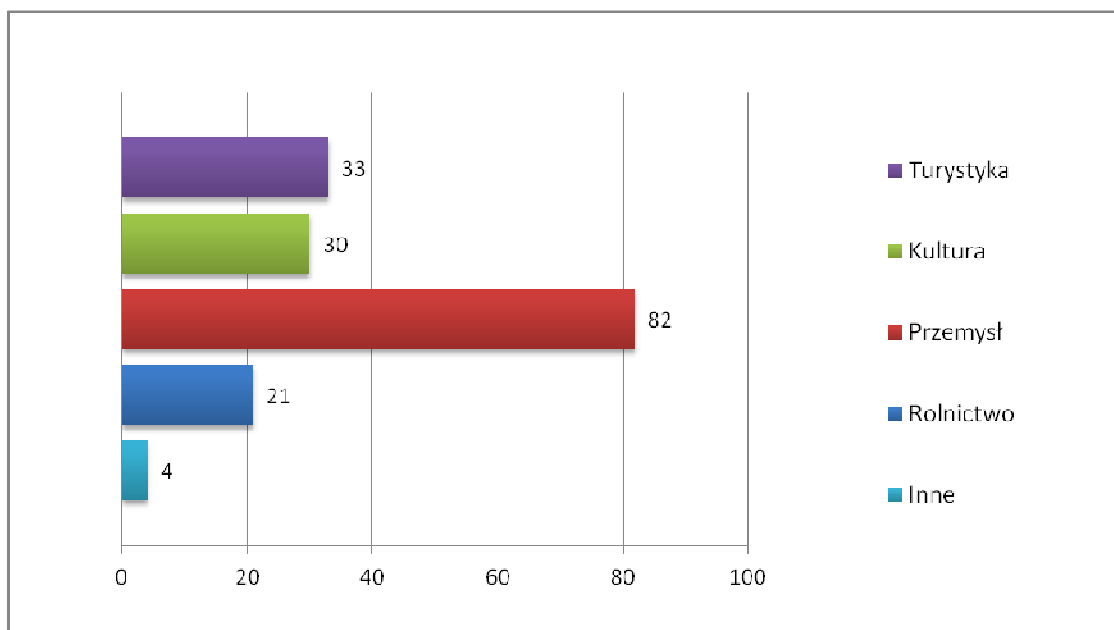
- poprawa połączeń komunikacyjnych do oraz z innych miast i ościennych miejscowości (4 osoby),
- stworzenie nowych miejsc pracy (3 osoby),
- budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, np. basen, siłownia, kręgielnia (3osoby),
- organizacja imprez kulturalnych (2 osoby),
- poprawa atrakcyjności Rynku (2 osoby),
- remont schodów wiodących nad Wisłę (2 osoby),
- zapewnienie szacunku dla Honorowych Dawców Krwi (2 osoby).

Jednokrotnie zostały wskazane takie zadania jak:

- budowa barier od strony jeziora w celu zabezpieczenia drogi w Bochlinie,

- poprawa jakości opieki społecznej,
- dostęp do Jeziora Radodzierz,
- poprawa warunków dla rozwijających się przedsiębiorstw,
- poprawa stanu środowiska naturalnego,
- zwiększenie liczby miejsc parkingowych.

Wykres 18. Ocena najważniejszych dziedzin w rozwoju Gminy Nowe

Źródło: opracowanie własne

Ostatnie pytanie zadano w celu zgromadzenia informacji, które z dziedzin gospodarki mieszkańcy Gminy Nowe uważają za najważniejsze w rozwoju gminy. Aż 82 respondentów za najważniejszą dziedzinę uznało przemysł. Turystykę i kulturę wybrało odpowiednio 33 i 30 osób. Odpowiedź rolnictwo zaznaczyło 21 osób. 10 respondentów nie wskazało żadnej odpowiedzi, a 4 wpisało inne sfery rozwoju:

- Wychowanie młodzieży,
- Infrastruktura dla dzieci, np. place zabaw,
- Budowa dróg,
- Ochrona środowiska.

5. WIZJA I CELE GMINY

Przeprowadzona analiza stanu obecnego, mocnych i słabych stron gminy, jak również czynników występujących w bezpośrednim i dalszym otoczeniu gminy pozwalają na sformułowanie wizji Gminy Nowe do roku 2022, czyli ogólnego, długofalowego wyobrażenia przyszłego stanu, pozycji gminy. Misja gminy stanowi generalną intencję, wytycza jasny kierunek, w którym powinny zmierzać wszelkie podejmowane przez lokalne władze działania.

Wizja Gminy Nowe w roku 2022 brzmi następująco:

Gmina Nowe rozwinięta gospodarczo, przyciągająca inwestorów, z wysokiej jakości infrastrukturą techniczną i społeczną, chroniącą zasoby przyrodnicze i kulturowe, zapewniająca rozwój przyjaznego dla środowiska przemysłu oraz wysoki poziom życia mieszkańców.

Nadrzędnym celem Gminy Nowe na lata 2012-2022 jest :

Zwiększenie konkurencyjności gospodarczej Gminy Nowe i poprawa warunków życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju

Cel nadrzędny Gminy Nowe do osiągnięcia w perspektywie czasowej do 2022 roku skupia się na zwiększeniu szeroko pojętej konkurencyjności gospodarczej Gminy Nowe w sferach: infrastrukturalnej, gospodarczej, społecznej oraz atrakcyjności gminy rozumianej jako wypadkowa jakości środowiska przyrodniczego, zasobów kulturalnych oraz działań promujących gminę. Powyższym zmianom powinna towarzyszyć znacząca poprawa warunków życia ludności generowana poprzez zmiany w sferze infrastrukturalnej, jak również społecznej polegająca na inicjowaniu działań aktywizujących lokalną społeczność. Wszelkie działania powinny być realizowane z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, w tym ochrony środowiska, tzn. w procesie integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej.

Gmina Nowe dąży do zrównoważonego i trwałego rozwoju funkcji przemysłowo-usługowej, turystyczno-rekreacyjnej i mieszkaniowej przy zachowaniu walorów

przyrodniczo-krajobrazowych, w związku z czym wyżej sformułowany cel nadrzędny można podzielić na cele strategiczne odnoszące się do czterech szeroko pojętych sfer rozwojowych, tj.

1. Rozwój infrastruktury

2. Wzmocnienie konkurencyjności lokalnej gospodarki

3. Zwiększenie aktywności społeczno-gospodarczej

4. Wzrost atrakcyjności gminy

Cel strategiczny **Rozwój infrastruktury** będzie obejmował następujące cele operacyjne:

- 1.1 Rozwój infrastruktury komunikacyjnej;
- 1.2 Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i gospodarki odpadami;
- 1.3 Rozwój infrastruktury sportu, turystyki i rekreacji;
- 1.4 Rozwój budownictwa mieszkaniowego.

Cel strategiczny **Wzmocnienie konkurencyjności lokalnej gospodarki** zostanie osiągnięty poprzez realizację celów operacyjnych:

- 2.1 Rozwój przemysłu i rynku usług;
- 2.2 Zwiększenie efektywności gospodarki rolnej;
- 2.3 Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy.

W ramach celu strategicznego **Zwiększenie aktywności społeczno-gospodarczej** wyznaczono następujące cele operacyjne:

- 3.1 Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców;
- 3.2 Podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców;
- 3.3 Ograniczanie bezrobocia;
- 3.4 Ograniczanie zjawisk patologicznych.

Wzrost atrakcyjności gminy nastąpi z kolei poprzez osiągnięcie takich celów, jak:

- 4.1 Zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy;
- 4.2 Ochrona dziedzictwa kulturowego;
- 4.3 Rozszerzenie oferty kulturalnej i rekreacyjnej gminy;
- 4.4 Wzmocnienie promocji gminy.

OPIS CELÓW OPERACYJNYCH I SZCZEGÓŁOWYCH

1. Rozwój infrastruktury

1.1 Rozwój infrastruktury komunikacyjnej

W związku z rosnącym natężeniem ruchu, konieczny jest rozwój infrastruktury komunikacyjnej obejmującej poprawę stanu istniejącej infrastruktury drogowej oraz zwiększenie dostępności do infrastruktury o wysokich standardach technicznych, a w efekcie również do poprawy sytuacji w zakresie poziomu bezpieczeństwa na drogach zlokalizowanych na terenie Gminy Nowe. W związku z powyższym Gmina będzie podejmować zakrojone na szeroką skalę przedsięwzięcia mające na celu modernizację istniejących dróg gminnych, w tym dróg lokalnych oraz dróg transportu rolnego. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej będzie również obejmował infrastrukturę towarzyszącą w zakresie chodników oraz ścieżek rowerowych. Zadanie to jest priorytetowe głównie z uwagi na fakt lokalizacji miasta Nowe w bezpośrednim sąsiedztwie drogi krajowej 91. Konieczne jest zwiększenie poziomu bezpieczeństwa pieszych uczestników ruchu drogowego głównie na terenie miasta, które w chwili obecnej jest znacznie obciążone wysokim natężeniem ruchu pojazdów ciężkich. Z kolei rozwój systemu ścieżek rowerowych będzie sprzyjał rozwojowi alternatywnych form komunikacji na terenie gminy, jak również zwiększeniu dostępności infrastruktury służącej rozwojowi turystyki. W tym zakresie w najbliższym okresie zostanie przeprowadzona modernizacja nawierzchni chodników, ulic, placu – rynku w Nowem w ramach rewitalizacji rynku i kamienic, wykonana zostanie droga utwardzona w Bochlinie, planuje się również budowę chodnika przy drodze 377 od stadionu do pierwszych ogródków działkowych.

1.2 Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

Kwestią priorytetową z punktu widzenia dostępności infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury służącej ochronie środowiska jest stworzenie efektywnego systemu gospodarki wodno-ściekowej. W związku z tym w najbliższych latach zostaną podjęte działania mające na celu uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej i budowę oczyszczalni przydomowych w miejscach nie objętych zasięgiem sieci kanalizacyjnej oraz zakończenie budowy sieci wodociągowej.

Dzięki rozwojowi infrastruktury technicznej podniesie się poziom życia mieszkańców gminy, wzrośnie atrakcyjność gminy zarówno dla inwestorów jak i potencjalnych nowych mieszkańców, na korzyść zmieniają się warunki prowadzenia działalności w sektorze usług turystycznych.

Rozwój infrastruktury będzie wiązał się z wymiernymi korzyściami środowiskowymi. Uporządkowanie gospodarki ściekowej przyczyni się nie tylko do poprawy jakości wód powierzchniowych (w tym jezior), których stan decyduje o walorach krajobrazowych, rekreacyjnych, a także warunkuje bytowanie i rozwój wielu gatunków roślin i zwierząt, ale również zapobiegnie zanieczyszczeniu wód podziemnych, a w perspektywie długoterminowej do poprawy ich jakości.

1.3 Rozwój infrastruktury sportu, turystyki i rekreacji

Gmina Nowe dysponuje wysokim potencjałem turystycznym, który odpowiednio ukierunkowany i wykorzystany może stać się jedną z ważniejszych gałęzi gospodarki w gminie, prowadząc do zwiększenia atrakcyjności turystycznej gminy na rynku regionalnym, a nawet krajowym. Położenie gminy na obszarze Zespołu Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego, bezpośrednie sąsiedztwo Wisły, rozwinięte różnorodne tradycje kulturowe stwarzają szerokie możliwości dla rozwoju różnych rodzajów turystyki. Teren Gminy Nowe predysponowany jest do rozwoju turystyki kwalifikowanej: rowerowej, konnej, wodnej zwłaszcza na terenach przyległych do Wisły oraz terenach leśnych, agroturystyki na obszarach pojeziernych, w pobliżu kompleksów leśnych oraz turystyki pobytowej opartej na bogatych walorach przyrodniczych i zasobach kulturowych. Rozbudowie infrastruktury turystycznej będą towarzyszyć inwestycje w zakresie infrastruktury sportowej oraz infrastruktury służącej wypoczynkowi i rekreacji na terenach wiejskich.

Najpoważniejszym przedsięwzięciem w zakresie rozwoju infrastruktury sportowej w gminie będzie w najbliższym czasie budowa hali widowiskowo-sportowej w Nowem wraz z dostarczeniem niezbędnego wyposażenia.

Położenie geograficzne i uwarunkowania historyczne pozwalają na rozwój różnorodnych form turystyki, od turystyki aktywnej, po turystykę historyczną czy urlopowo-wypoczynkową. Wydaje się, że rozwoju infrastruktury turystycznej winien nawiązywać do szerokich regionalnych koncepcji szlaków turystycznych z uwzględnieniem lokalnych możliwości i uwarunkowań. W zasięgu możliwości gminy leży zagospodarowanie szlaków wodnych, rowerowych i konnych. Najmniej obecnie wykorzystywanymi szlakami turystycznymi są szlaki wodne rzek Wisły oraz Mąrawy. Brak żeglugi turystycznej nad Wisłą stanowi problem o zasięgu ponadregionalnym, w zasięgu gminy leży próba budowy ruchomych pomostów cumowniczych, które można demontować przy bardzo wysokich stanach rzeki. Projekt ten nawiązywałby do budowy przystani rzecznej w Grudziądzu czy projektu realizowanego w województwie pomorskim pod nazwą Pętla Żuławska. Dużo łatwiejszym w realizacji jest szlak kajakowy na rzece Mąrawie. Jego realizacja możliwa jest przy udziale sąsiedniej gminy Dragacz, na której terenie możliwa jest lokalizacja punktu wodowania. Punkt końcowy można zlokalizować w okolicach Pompowni Kończyce. Ze względu na spokojny, nizinny nurt rzeki, spływ ten może być idealnym rozwiązaniem dla osób chcących rodzinne spędzić czas w kajaku.

Dużo lepiej rozwiniętą turystyką jest turystyka rowerowa, tu duża rolę odgrywa sąsiedztwo Grudziądza. Należy monitorować istniejące szlaki i uzupełniać infrastrukturę postojową. Ważne jest by szlaki te zachowywały ciągłość na całej swej trasie dlatego podstawową sprawą jest współpraca z gminami ościennymi oraz Lokalną Organizacją Turystyczną w ramach utrzymania i promocji Kociewskich Tras Rowerowych.

Turystyka konna choć mniej popularna ze względu na swą specyfikę posiada ugruntowaną pozycję ze względu na aktywność Gospodarstwa Agroturystycznego Huzar. Warunkiem powodzenia jest współpraca z Nadleśnictwem Osie oraz wzajemna promocja i świadczenie usług przez gospodarstwa agroturystyczne wzmocniona przez działania samorządu oraz LOT Kociewie.

Położenie miasta na skarpie nadwiślańskiej pozwala na rozwinięcie najbardziej aktywnej formy wypoczynku, to jest paralotniarstwa. Docelowo najistotniejszym elementem rozwoju tej formy wypoczynku jest przeskoczenie z amatorstwa, to jest

uprawiania go dla zabawy, do zawodowstwa, czyli stworzenia ośrodka szkoleniowego połączanego z możliwością lotów komercyjnych.

Przewiduje się remont doposażenie świetlic wiejskich m.in. w Pastwiskach, budowę placów zabaw w Małym Komorsku i Nowem. Szczególny nacisk będzie położony na zwiększenie dostępności infrastruktury wykorzystującej walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy, w szczególności obszary zlokalizowane nad Wisłą i jeziorami (m.in. Jezioro Czarownic w Nowem).

1.4 Rozwój budownictwa mieszkaniowego

Jednym z celów gminy jest stworzenie optymalnych warunków dla rozwoju mieszkalnictwa na obszarze gminy, w szczególności w odniesieniu do budownictwa mieszkaniowego, w tym budownictwa komunalnego, jak również zahamowanie procesów dekapitalizacji zasobu mieszkaniowego. Do realizacji tych celów niezbędne jest uczynienie mieszkalnictwa jednym z priorytetów w gospodarce gminy oraz zwiększenie środków budżetowych na ten cel. Wydatkowanie środków publicznych na mieszkalnictwo ma za zadanie przyczynić się do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych części społeczeństwa, której nie stać samodzielnie na realizację tego celu, jak również wzmóc popyt na inwestycje, remonty i modernizacje mieszkaniowe. Perspektyw rozwojowych w tym zakresie można upatrywać w rewitalizacji mieszkalnictwa w mieście Nowe ze środków unijnych.

2. Wzmocnienie konkurencyjności lokalnej gospodarki

2.1 Rozwój przemysłu i rynku usług

Gospodarka Gminy Nowe opiera się na 3 głównych filarach, którymi są: rolnictwo, przemysł przetwórstwa mięsnego oraz przemysł meblowy. Monopolizacja rynku przemysłowego w połączeniu z nieefektywną strukturą rolnictwa osłabia pozycję gospodarczą gminy. W związku z tym konieczne jest podjęcie działań zmierzających do dywersyfikacji lokalnej gospodarki w celu jej uniezależnienia od dominującej gałęzi przemysłu, a tym samym zabezpieczenia na wypadek kryzysu w dominującej branży.

Zgodnie z opinią mieszkańców przemysł stanowi kluczową dziedzinę w rozwoju gminy i to on powinien stanowić motor napędowy rozwoju Gminy Nowe w latach 2012-

2022. W związku z tym kwestią priorytetową jest utworzenie możliwie jak najkorzystniejszych warunków rozwoju przemysłu w gminie przy uwzględnieniu istniejących barier rozwojowych.

Gmina Nowe staje przed szczególnym wyzwaniem efektywnego i długofalowego wzrostu i rozwoju przemysłu. Nowe wyzwania warunkują potrzebę nowego podejścia do polityki przemysłowej gminy. Niezbędne jest stałe podnoszenie jakości warunków prowadzenia działalności przemysłowej poprzez działania ukierunkowane na wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przemysłowych. Należy położyć nacisk na działania prowadzące do podnoszenia innowacyjności i postępu technicznego w przedsiębiorstwach, poprawy jakości kapitału ludzkiego i dostosowaniu jego struktury do potrzeb rynkowych oraz usuwaniu barier hamujących wzrost gospodarczy. Działania Gminy powinny zmierzać do stworzenia instrumentów wsparcia przedsiębiorców, takich jak poręczenia i gwarancje, dofinansowania, wsparcia na inwestycje, szkolenia, bazy danych. Ważne jest stworzenie nowopowstającym podmiotom gospodarczym korzystnych warunków do funkcjonowania na rynku opierających się na systemie ulg i preferencji podatkowych oraz kompleksowy program wspierania rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw. Zwiększenie udziału sektora usług rynkowych jest działaniem koniecznym z punktu widzenia nowoczesnej i efektywnej gospodarki.

Należy podejmować intensywne działania w celu tworzenia pozarolniczych miejsc pracy na terenie gminy oraz w najbliższym jej sąsiedztwie. Szczególnie wiele stanowisk pracy stworzyć może drobny przemysł, który ponadto wywołuje spontaniczne powstawanie licznych miejsc pracy w swym bezpośrednim otoczeniu. Mając jednak na uwadze niekorzystne uwarunkowania rozwoju przemysłu, w tym m.in. niski dochód rolniczy mieszkańców, należy podejmować intensywne starania ukierunkowane na pozyskanie inwestorów z zewnątrz poprzez tworzenie im dogodnych warunków do prowadzenia działalności (punkt 2.3).

2.2 Zwiększenie efektywności gospodarki rolnej

Rolniczy charakter gminy wskazuje na konieczność zwiększenia konkurencyjności lokalnej gospodarki w celu jej przystosowania do europejskich standardów i panujących uwarunkowań rynkowych. Działalność gminy w zakresie

gospodarki rolnej będzie ukierunkowana na intensyfikację produkcji rolnej poprzez tworzenie dużych gospodarstw produkcyjnych i nowoczesnych gospodarstw specjalistycznych, rozwój przetwórstwa rolnego, różnicowanie źródeł utrzymania gospodarstw, tworzenie gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych. Wzmacnianie konkurencyjności lokalnej gospodarki rolnej i przetwórstwa rolno-spożywczego będzie dokonywane poprzez działania z jednej strony ukierunkowane na dostosowywanie się gospodarstw rolnych regionu do funkcjonowania na współczesnych rynkach rolnych, z drugiej na wzmacnianie konkurencyjności przedsiębiorstw przetwórstwa rolno-spożywczego, konkurencyjności jakościowej i cenowej towarów. Poprawa zdolności konkurencyjnej gospodarstw rolnych w gminie będzie następstwem wprowadzania nowych technik uprawy i hodowli, postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej i roślinnej, wprowadzanie nowych kierunków produkcji. Działaniem kluczowym z punktu widzenia efektywności gospodarki rolnej będzie poprawa struktury agrarnej gospodarstw rolnych, sprzyjająca koncentracji użytków rolnych i produkcji rolniczej. Kolejną wypadkową efektywności gospodarki rolnej jest jakość przetwórstwa rolno-spożywczego, w tym charakter produkcji, stosowane technologie i urządzenia, kwalifikacje pracowników. Pożądanym działaniem powinno być stymulowanie tych elementów w połączeniu z promocją rynkową produktów. Należy dążyć do rozwoju wytwórczości produktów lokalnych (w tym rolniczych) identyfikujących się z gminą Nowe np. markowe i regionalne produkty i usługi.

2.3 Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy

Podstawowymi czynnikami kształtującymi atrakcyjność inwestycyjną gminy są: zaplecze przemysłowe, zasoby i kwalifikacje siły roboczej, chłonność rynku, infrastruktura rynkowa i transportowa, stan środowiska, poziom bezpieczeństwa publicznego, jasność i stabilność przepisów stanowionych przez gminę. Kluczowe znaczenia z punktu widzenia Gminy Nowe mają rozwinięta infrastruktura transportowa (droga krajowa przebiegająca na terenie gminy, autostrada A1 wraz ze zjazdami w Warlubiu i Nowych Marzach) oraz dobry stan środowiska naturalnego. W ofercie dla potencjalnych inwestorów gmina posiada tereny pod działalność przemysłową w Małym Komorsku, Trylu, Milewie oraz usługowo-produkcyjną w Nowem.

Gmina Nowe zamierza inspirować rozwój gospodarczy poprzez aktywne kreowanie polityki w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego. Na

dzień dzisiejszy gmina opracowuje aktualizację „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowe”, w którym między innymi wskazuje tereny predestynowane do rozwoju funkcji gospodarczych. Są to obszary zlokalizowane poza obszarem administracyjnym miasta Nowe, wzdłuż drogi krajowej nr 91, w miejscowościach Kończyce i Bochlin. Po uchwaleniu nowego studium gmina będzie starać się uchwalać miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które będą uszczegółowieniem założeń poczynionych w studium.

Gmina Nowe nie posiada własnych terenów, które można by przeznaczyć pod przyszłe inwestycje, dlatego obszary przeznaczone do objęcia planami miejscowymi stanowią w większości własność osób prywatnych. Gmina ze swej strony będzie dokładała starań, aby tereny inwestycyjne sukcesywnie uzbrajać w urządzenia infrastruktury technicznej, oraz odpowiednio je promować.

Na dzień dzisiejszy trwają rozmowy z lokalnym dostawcą energii elektrycznej na temat budowy Głównego Punktu Zasilania w Kończycach (tzw. „GPZ”), z którego można by wyprowadzać odpowiednie moce przyłączeniowe dla nowych inwestycji. Punkt ten zapewni również bezpieczeństwo energetyczne całej gminie.

Funkcjonująca gminna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Tryl posiada odpowiednie rezerwy mocy przerobowych, dlatego gmina planuje wyprowadzać w kierunku terenów inwestycyjnych nitki kanalizacji.

W pobliżu terenów inwestycyjnych przebiegają miejskie wodociągi zdolne do zaopatrzenia nowych odbiorców. W przypadku inwestycji, które w procesach technologicznych wymagają dużych ilości wody, będzie jednak istniała potrzeba modernizacji wodociągów.

Istniejący układ komunikacyjny – bezpośrednie sąsiedztwo terenów przeznaczanych pod inwestycje z drogą krajową nr 91 – zapewnia łączność z autostradą A1. Najbliższe zjazdy z autostrady w miejscowościach Warlubie i Kopytkowie oddalone są odpowiednio o ok. 10 km i 15 km. Nie bez znaczenia dla Gminy Nowe, w kontekście rozwoju gospodarczego, pozostanie również nowy most przez Wisłę w miejscowości Opalenie (woj. pomorskie).

Biorąc pod uwagę priorytety rozwojowe gminy dotyczące rozwoju przemysłu oraz sektora usług, w tym przede wszystkim usług turystycznych, konieczne są z jednej strony działania mające na celu maksymalne wykorzystanie będących w dyspozycji gminy gruntów komunalnych oraz budynków, jak również przygotowywanie nowych

terenów poprzez wykup gruntów i wyposażanie ich w odpowiednie media (energia, woda, kanalizacja, telefonizacja itp.). Z drugiej strony mając na uwadze fakt, że szereg przedsięwzięć promocyjnych oraz inwestycyjnych przekracza możliwości Gminy Nowe, należy współpracować z okolicznymi gminami, a szczególnie z władzami powiatu w celu uruchomienia skutecznej promocji inwestycji.

3. Zwiększenie aktywności społeczno-gospodarczej

3.1 Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców

Działania gminy powinny koncentrować się na zwiększaniu przedsiębiorczości wśród mieszkańców. Dlatego też celowym jest upowszechnianie wiedzy w zakresie przedsiębiorczości, m.in. poprzez wprowadzanie treści związanych z podstawami gospodarki rynkowej do programów nauczania, edukację, zwłaszcza młodzieży, w zakresie zakładania i prowadzenia małych firm. Konieczne jest organizowanie doradztwa prawnego, finansowego i szkoleń w zakresie tworzenia i prowadzenia małej i średniej przedsiębiorczości, ułatwianie osobom podejmującym działalność gospodarczą oraz małym i średnim przedsiębiorstwom dostępu do wiedzy na temat zarządzania przedsiębiorstwem i prowadzenia działalności gospodarczej organizowanych przez biura obsługi klienta oraz prowadzących działalność gospodarczą. Promowanie przedsiębiorczości wśród mieszkańców będzie realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie przedsiębiorczości, rynku pracy i polityki społecznej, w tym z filią inkubatora przedsiębiorczości w Świeciu. Działaniami służącymi zwiększaniu aktywności gospodarczej wśród mieszkańców powinny być również projekty aktywizacyjne mające na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych oraz projekty mające na celu aktywizację w zakresie zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

3.2 Podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców

Wykształcenie mieszkańców gminy w istotny sposób wpływa na sytuację na lokalnym rynku pracy oraz kształtuje ich poziom przedsiębiorczości. Mając na uwadze dane statystyczne dotyczące poziomu wykształcenia mieszkańców działaniem priorytetowym z punktu widzenia społecznego oraz gospodarczego będzie podnoszenie

poziomu wykształcenia mieszkańców. Szerokie możliwości w tym zakresie stwarza Program Operacyjny Kapitał Ludzki, ze środków którego można dofinansować programy edukacyjne oraz szkolenia, ze szczególnym naciskiem na trzy grupy docelowe – młodzież, bezrobotnych oraz rolników. W związku z tym konieczna jest wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży wiejskiej poprzez programy edukacyjne, poprawę sytuacji na rynku pracy wśród osób bezrobotnych poprzez szkolenia zawodowe, jak również podniesienie kwalifikacji zawodowych wśród rolników.

3.3 Ograniczanie bezrobocia

Mając na uwadze trudną sytuację na rynku pracy oraz rosnący poziom bezrobocia zarówno w Gminie Nowe, jak również na obszarze całego województwa, Gmina Nowe będzie podejmować działania mające na celu ograniczanie poziomu bezrobocia.

Z racji na fakt, że bezrobocie na terenie Gminy Nowe jest wysokie, władze szczególnie starają się wykorzystać potencjał rozwojowy w zakresie przedsiębiorczości w celu jego ograniczenia. W myśl kolejnej nowelizacji ustawy o działalności gospodarczej władze samorządowe będą podejmować działania ułatwiające przedsiębiorcom założenie i prowadzenie działalności gospodarczej. Przewiduje się stworzenie systemu zachęt w zakresie cen terenów i budynków, niskich opłat dzierżawnych, ulg podatkowych – pożądanym działaniem w tym zakresie mogłoby być np. wprowadzenie dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy ulg w podatku od nieruchomości.

Problem bezrobocia dotyczy zwłaszcza mieszkańców terenów wiejskich, stąd konieczna jest przede wszystkim aktywizacja społeczności wiejskiej. System dopłat bezpośrednich uruchomiony przez Unię Europejską w kolejnej perspektywie, tj. od roku 2014 będzie dawał z pewnością szansę na dalszy rozwój i modernizację naszego rolnictwa, czego konsekwencją będzie również spadek bezrobocia na terenach wiejskich.

Władze gminne będą podejmować aktywną współpracę z organizacjami okołobiznesowymi. Jednym z najistotniejszych działań samorządu lokalnego w kierunku wspierania sektora małych i średnich przedsiębiorstw jest współpraca z instytucjami okołobiznesowymi, których płaszczyzna działania w głównej mierze obejmuje MSP (małe i średnie przedsiębiorstwa), których na terenie Gminy Nowe jest najwięcej.

W związku z powyższym działania zmierzające do ograniczenia bezrobocia powinny skupiać się na współpracy z Kujawsko-Pomorskim Funduszem Pożyczkowym oraz funkcjonującą w Świeciu filią inkubatora przedsiębiorczości.

Działania na rzecz zmniejszenia bezrobocia to oczywiście również poszukiwanie dla gminy potencjalnych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy. W miarę możliwości będą więc przygotowywane i aktualizowane oferty inwestycyjne.

Władze Gminy mając na uwadze systematyczną walkę z bezrobociem współpracują z PUP w Świeciu, korzystając z wszelkich dostępnych form zatrudniania w ramach staży, prac interwencyjnych, publicznych etc.

Przewiduje się organizację szkoleń i szkoleń aktywizacyjnych dla osób bezrobotnych, chcących podnieść swoje kwalifikacje zawodowe lub planujących rozpocząć własną działalność gospodarczą. Duże możliwości w tym zakresie stwarzają projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Pożądane jest zatem aktywne aplikowanie o środki na projekty szkoleniowe.

Walka z bezrobociem będzie odbywać się również we współpracy z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, który realizuje zadania zlecone oraz własne gminy w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji osób i ich rodzin posiadających status osoby bezrobotnej bądź poszukującej pracy. Zadaniem pomocy społecznej na poziomie lokalnym jest tworzenie godziwych warunków egzystencji, szczególnie dla osób charakteryzujących się ubóstwem, które są dotknięte różnego rodzaju dysfunkcjami, tzn. niepełnosprawnością, długotrwałą chorobą, alkoholizmem, bezrobociem, narkomanią, nieprzystosowaniem do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

3.4 Ograniczanie zjawisk patologicznych

Wzrastający poziom bezrobocia wśród mieszkańców, rosnące ubóstwo oraz coraz większa liczba osób zagrożonych marginalizacją społeczną grożą nasileniem się zjawisk patologicznych wśród mieszkańców gminy. W celu zapobieżenia negatywnym tendencjom planowana jest aktywna polityka gminy w sferze społecznej obejmująca m.in. organizację czasu wolnego mieszkańców, poszerzenie oferty kulturalnej tak, by zapewnić mieszkańcom gminy możliwości do rekreacji. Zakłada się bardziej aktywną działalność świetlic wiejskich oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży atrakcyjnej oferty

zająć pozalekcyjnych. Ponadto planuje się organizację szkoleń profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych na temat zagrożeń i sposobów przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi. Ograniczanie zjawisk patologicznych będzie odbywać się przede wszystkim za pośrednictwem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz organizacji pozarządowych.

4. Wzrost atrakcyjności gminy

4.1 Zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy

Gmina Nowe charakteryzuje się dobrym stanem środowiska naturalnego oraz wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Jednakże mając na uwadze uwarunkowania społeczne, gospodarcze oraz wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną konieczne są przedsięwzięcia, które w perspektywie dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy umożliwią zachowanie standardów w zakresie stanu środowiska naturalnego. Kwestie priorytetowe będą stanowić dla władz lokalnych: budowa systemu kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich gminy, uregulowanie gospodarki odpadami w gminie, udoskonalenie systemu segregacji odpadów komunalnych, modernizacja oczyszczalni ścieków w kierunku spełnienia wymagań obowiązującego prawa i optymalizacja wykorzystania istniejących oczyszczalni, budowa oczyszczalni przydomowych w miejscach nie objętych zasięgiem sieci kanalizacyjnej. Ponadto szczególnej ochronie będą poddane obszary chronione, jak również planuje się tworzenie nowych obszarów objętych ochroną prawną. Zostaną podjęte działania mające na celu usunięcia wyrobów zawierających azbest z terenu gminy. Usuwanie wyrobów zawierających azbest wymuszać będzie również prace związane z wymianą pokryć dachowych, jak również przeprowadzanie innych prac remontowych na budynkach, przez co poprawie ulegną ich walory estetyczne, co pozytywnie wpłynie na krajobraz i estetykę Gminy Nowe. Pozytywny wpływ na środowisko i krajobraz gminy zaobserwować będzie można również po likwidacji „dzikich wysypisk” odpadów azbestowych występujących w szczególności w lasach.

Uzupełnieniem dla powyższych działań będą programy edukacji ekologicznej mającej na celu zwiększenia świadomości społeczeństwa na temat walorów przyrodniczych gminy oraz konieczności ich ochrony.

4.2 Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego

Stan techniczny zasobów kultury materialnej Gminy Nowe, w tym zabytków architektury i urbanistyki wymaga interwencji w ich infrastrukturę w celu ich ochrony i rewaloryzacji. Gmina Nowe jest obszarem o bogatych zasobach kulturowych, które powinny zostać poddane szczególnej ochronie w celu ich zachowania dla przyszłych pokoleń. W związku z tym konieczne są działania konserwatorskie (remontowe i rekonstrukcyjne) obejmujące w szczególności zespół staromiejski w Nowem. Jednocześnie wskazane jest zwiększanie funkcjonalności obiektów kulturalnych służące zwiększaniu aktywności turystycznej i rekreacyjnej. W tym celu Gmina będzie podejmować m.in. aktywne działania na rzecz rewitalizacji zabytkowego centrum miasta finansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013, jak również w kolejnym okresie programowania. W chwili obecnej prowadzone są prace związane z rewitalizacją Starego Miasta w Nowem mające prowadzić do ożywienia społecznego i kulturalnego centralnej części miasta Nowe.

4.3 Rozszerzenie oferty kulturalnej i rekreacyjnej gminy

Biorąc pod uwagę korzystne uwarunkowania przyrodnicze, można założyć, że turystyka w dłuższej perspektywie czasowej może stać się jednym z motorów napędowych rozwoju Gminy Nowe. Potencjał rozwojowy tej sfery funkcjonowania gminy dostrzegają również sami mieszkańcy. W związku z powyższym działania władz lokalnych będą obejmować szeroko pojęte rozszerzenie oferty kulturalnej i rekreacyjnej gminy. Obejmować ono będzie ingerencję w istniejącą infrastrukturę turystyczno-rekreacyjną mającą na celu poprawę jej stanu technicznego oraz zwiększenie dostępności. Odpowiednia infrastruktura będzie stanowiła podstawę do stworzenia mieszkańcom i turystom warunków do atrakcyjnego spędzenia wolnego czasu. Działania władz lokalnych będą koncentrować się na rozwoju działalności ośrodków kultury oraz promocji ich działalności, w szczególności imprez kulturalnych organizowanych przez Centrum Kultury „Zamek”, zwiększaniu dostępu do oferty kulturalnej oraz tworzenie warunków do aktywnego korzystania z niej przez mieszkańców, w tym przez środowisko wiejskie, promowaniu działalności lokalnych instytucji kultury, organizacji imprez masowych o charakterze rekreacyjnym

i sportowym oraz wydarzeń kulturalnych o znaczeniu lokalnym i regionalnym, w tym nowych, budujących atrakcyjny wizerunek gminy. Mając na uwadze znaczny rozwój infrastruktury sportowej w ostatnim okresie w tym: budowę „Orlika”, jak również inwestycje planowane, m.in. budowę hali widowisko-sportowej, należy wskazać na możliwość poszerzenia kalendarza imprez w gminie o imprezy sportowe o zasięgu lokalnym, regionalnym, a nawet krajowym.

4.4 Wzmocnienie promocji gminy

Poprawa pozycji Gminy Nowe wymaga stworzenia kompleksowego systemu promocji gminy na rynku lokalnym, regionalnym i krajowym. Działania gminy w tym zakresie będą obejmować m.in. stworzenie pozytywnego wizerunku gminy poprzez obecność w mediach, pielęgnowanie i upublicznianie indywidualnego wizerunku gminy (kultura, obyczaje), organizowanie wydarzeń nie mających bezpośrednio związku z promocją gminy, ale podnoszących rozpoznawalność gminy oraz jej atrakcyjność. Kolejnym elementem promocji będzie rozpowszechnianie oferty gminy oraz informacji o możliwościach: w bazach danych, katalogach, na targach i konferencjach, wśród odwiedzających, poprzez rozpowszechnianie informacji o możliwościach inwestowania i rozwoju, łącznie z polityką gminy w zakresie ulg, przywilejów i preferencji, jak również ogólnych informacji na temat gminy. Promocja gminy będzie odbywać się poprzez inwestowanie w zasoby ludzkie i infrastrukturalne, w tym: programy edukacyjne dla pracowników, zachowanie wysokich walorów środowiskowych, modernizacja infrastruktury technicznej oraz uzbrojenia terenów, scenariusze kulturalne, turystyczne i rekreacyjne. Ponadto wprowadzany będzie system zachęt w zakresie cen terenów i budynków, niskich opłat dzierżawnych, ulg podatkowych itp. Działania promocyjne będą obejmować również mobilizowanie dynamiki gospodarczej, w tym: reklamę oferty, przetargi, konkursy na zagospodarowanie nieruchomości, prowadzenie przedsiębiorstw komunalnych, targi, wystawy przyciągające inwestorów, pobudzanie aktywności gospodarczej wśród mieszkańców.

Promocja winna być prowadzona wielopłaszczyznowo. Pierwszym jej elementem jest dostępność informacji, czyli organizacja wielu punktów z możliwością uzyskania informacji w formie ulotek czy map. Drugim elementem winny być wyjazdy stoiska gminnego na najważniejsze imprezy plenerowe w okolicy i wybrane wydarzenia targi turystyczne. Trzecim elementem powinna być organizacja systemu informacji miejskiej

opartej na szeregu znaków i tablic informacyjnych, ustawieniu kierunkowskazów. Należy także stworzyć swoistego rodzaju trasy turystyczne biegnące w przestrzeni miejskiej. Do rozważenia jest także promocja oferty miasta w komercyjnych przedsięwzięciach medialnych. Ze względu na to, że promocja turystyki zazębia się z usługami hotelarskimi i agroturystycznymi dobrym rozwiązaniem będzie nawiązanie stałej współpracy Gminy z przedstawicielami biznesu turystycznego i okołoturystycznego (partnerstwo w zakupie prezentatorów oraz wspólnych inwestycjach wydawniczych).

Tabela 19. Cele operacyjne i zadania

Rozwój infrastruktury	
Cele operacyjne	Zadania
Rozwój infrastruktury komunikacyjnej.	• Modernizacja, przebudowa, usprawnienie i rozbudowa sieci drogowej. • Budowa chodników, ścieżek rowerowych, pieszych i konnych. • Poprawa stanu bezpieczeństwa na drogach. • Poprawa stanu nawierzchni dróg lokalnych. • Modernizacja dróg transportu rolnego. • Rozwój komunikacji zbiorowej.
Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.	• Budowa i modernizacja sieci wodociągowych wraz z przyłączami. • Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych. • Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.
Rozwój infrastruktury sportu, turystyki i rekreacji.	• Modernizacja zaplecza sportowego szkół. • Budowa hali sportowej. • Remont świetlic wiejskich. • Budowa placów zabaw na terenach wiejskich. • Budowa ścieżek rowerowych. • Tworzenie bazy turystycznej i rekreacyjnej. • Organizacja bazy agroturystycznej. • Zagospodarowanie terenów gminy na cele rekreacyjno-turystyczne. • Budowa infrastruktury turystycznej wykorzystującej sąsiedztwo Wisły oraz jezior na terenie gminy. • Promocja działalności muzeum w zabytkowej pompowni w Kończycach.
Rozwój budownictwa mieszkaniowego.	• Budowa mieszkań komunalnych. • Adaptacja istniejących budynków na mieszkania socjalne. • Rewitalizacja obszarów miejskich.
Wzmocnienie konkurencyjności lokalnej gospodarki	
Cele operacyjne	Zadania

Rozwój przemysłu i rynku usług.	• Stworzenie instrumentów wsparcia dla przedsiębiorców. • Opracowanie Strategii Rozwoju Przemysłu. • Opracowanie programu wspierania rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw. • Opracowanie systemu ulg i preferencji podatkowych dla nowo powstających (od roku 2012) podmiotów gospodarczych oraz firm zwiększających zatrudnienie na lokalnym rynku pracy. • Opracowanie - zgodnego z przepisami prawnymi i uwarunkowaniami ekonomicznymi - systemu preferencji inwestycyjnych dla firm miejscowych.
Zwiększenie efektywności gospodarki rolnej.	• Zmiany w organizacji produkcji rolnej. • Tworzenie gospodarstw specjalistycznych. • Zmiany struktury użytkowania gruntów. • Różnicowanie źródeł dochodów gospodarstw rolnych. • Wsparcie i pomoc gospodarstwom słabszym ekonomicznie.
Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy.	• Stworzenie korzystnych warunków lokowania inwestycji na terenie gminy. • Wydzielenie i uzbrojenie terenów na cele inwestycyjne i budownictwa mieszkaniowego. • Ulgi i preferencje dla inwestorów. • Pozyskiwanie inwestorów strategicznych oraz środków finansowych dla społeczno-gospodarczego rozwoju gminy i wspieranie już istniejących jednostek gospodarczych. • Promocja oferty inwestycyjnej gminy.
Zwiększenie aktywności społeczno-gospodarczej	
Cele operacyjne	Zadania
Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców.	• Organizowanie doradztwa prawnego, finansowego i szkoleń w zakresie tworzenia i prowadzenia małej i średniej przedsiębiorczości. • Sprawny system rejestracji przedsiębiorców. • Wprowadzanie podstaw przedsiębiorczości do programów nauczania. • Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród mieszkańców społeczności lokalnych w szczególności wśród osób bezrobotnych. • Ułatwianie osobom podejmującym działalność gospodarczą oraz małym i średnim przedsiębiorstwom dostępu do wiedzy na temat zarządzania przedsiębiorstwem i prowadzenia działalności gospodarczej. • Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie przedsiębiorczości, rynku pracy i polityki społecznej.
Podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców.	• Programy edukacyjne – wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży wiejskiej. • Organizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców gminy.

Ograniczanie bezrobocia.	• Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy. • Kursy i szkolenie aktywizacyjne dla bezrobotnych. • Organizacja tzw. prac publicznych. • Aktywizacja, preorientacja zawodowa bezrobotnych. • Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Świeciu.
Ograniczanie zjawisk patologicznych.	• Organizacja czasu wolnego mieszkańców. • Bogata oferta kulturalna dla mieszkańców. • Aktywna działalność świetlic wiejskich w oparciu o Centrum Kultury Zamek. • Aktywna działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz organizacji pozarządowych. • Atrakcyjna oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. • Prowadzenie szkoleń profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych na temat zagrożeń i sposobów przeciwdziałania .
Wzrost atrakcyjności gminy	
Cele operacyjne	Zadania
Zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych.	• Realizacja programów edukacji ekologicznej. • Budowa systemu kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich gminy. • Uregulowanie gospodarki odpadami w gminie, udoskonalenie systemu segregacji odpadów komunalnych. • Zachowanie i zwiększanie istniejących zasobów leśnych. • Pielęgnacja i konserwacja istniejących obiektów i form ochrony przyrody. • Tworzenie nowych obszarów chronionych. • Modernizacja oczyszczalni ścieków w kierunku spełnienia wymagań obowiązującego prawa i optymalizacja wykorzystania istniejących oczyszczalni. • Budowa oczyszczalni przydomowych w miejscach nie objętych zasięgiem sieci kanalizacyjnej. • Usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy.
Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego.	• Rewitalizacja staromiejskiej części miasta oraz obiektów dziedzictwa kulturowego zlokalizowanych w mieście i na terenie gminy. • Przystosowanie obiektów kulturowych do pełnienia funkcji społecznych.
Rozszerzenie oferty kulturalnej i rekreacyjnej gminy.	• Rozwój działalności ośrodków kultury. • Organizacja czasu wolnego mieszkańców. • Organizacja imprez kulturalnych i promocyjnych. • Programy edukacyjno-wychowawcze dla dzieci wiejskich. • Wyposażenie świetlic wiejskich. • Budowa placów zabaw. • Rozwój klubów sportowych. • Zwiększenie oferty kulturalnej. • Organizowanie cyklicznych, masowych imprez integracyjnych

	o charakterze kulturalnym i rekreacyjnym (festyny, koncerty, zawody, przedstawienia) dla mieszkańców gminy. • Zagospodarowanie terenów gminy na cele rekreacyjno-turystyczne. • Zagospodarowanie nabrzeży Wisły oraz jezior na cele turystyczno-rekreacyjne.
Wzmocnienie promocji gminy.	• Stworzenie pozytywnego wizerunku gminy. • Rozpowszechnianie oferty, informacji o możliwościach. • Poprawa pozycji konkurencyjnej gminy. • Stosowanie zachęt. • Mobilizowanie dynamiki gospodarczej.

Źródło: opracowanie własne

6. PLANOWANE DZIAŁANIA

Poniżej zaprezentowano działania infrastrukturalne przewidziane do realizacji w najbliższych latach ze wskazaniem szacowanej wartości.

Tabela 20. Planowane działania inwestycyjne

L.p.	Nazwa działania	Okres realizacji		Nakłady finansowe [zł]
		Od	Do	
1.	Przebudowa ulicy Spacerowej, schodów terenowych oraz muru oporowego w Nowem	2011	2015	1 459 000
2.	Rewitalizacja rynku i kamienic	2012	2013	2 045 000
3.	Budowa placu zabaw "Radosna szkoła" w Nowem	2012	2012	250 000
4.	Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów ornych w technologii nawierzchni bitumicznej w Bochlinie	2012	2012	400 000
5.	Przebudowa drogi na osiedlu Nowy Świat w Nowem	2012	2012	120 000
6.	Przebudowa chodnika wzdłuż ulicy Tczewskiej	2012	2013	200 000
7.	Przebudowa chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej	2012	2013	200 000
8.	Rewitalizacja Jeziora Czarownic w Nowem	2012	2013	1 360 000
9.	Restauracja murów miejskich w pobliżu amfiteatru	2012	2013	100 000
10.	Przebudowa ul. Stromej ze schodami terenowymi w Nowem	2012	2015	534 982
11.	Przebudowa ul. Hallera	2013	2013	260 000
12.	Budowa hali sportowej w Nowem	2012	2013	6 500 000
13.	Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Nowe	2012	2020	24 000 000
14.	Restauracja Zamku	2014	2015	400 000
15.	Przebudowa Amfiteatru	2012	2012	100 000
16.	Remont nawierzchni ulic Zakątek, Wiślanej, Zamkowej	2016	2020	-
17.	Przebudowa ul. Jana Pawła II	2013	2013	240 000
18.	Budowa stancji żeglarskiej na rzece Wiśła	2017	2020	-

Źródło: dane Urzędu Gminy Nowe

SPIS TABEL, WYKRESÓW, RYSUNKÓW I OBRAZÓW

Tabela 1. Wybrane dane demograficzne Gminy Nowe	8
Tabela 2 Wskaźniki obciążenia demograficznego w Gminie Nowe.....	10
Tabela 3. Bezrobotni w Gminie Nowe	12
Tabela 4. Bezrobotni w Gminie Nowe wg wieku w latach 2000-2010.....	13
Tabela 5. Wyposażenie mieszkań w urządzenia techniczno-sanitarne	14
Tabela 6. Sieć wodociągowa w Gminie Nowe w latach 2004-2010.....	15
Tabela 7. Sieć kanalizacyjna w Gminie Nowe w latach 2004-2010	16
Tabela 8. Sieć gazowa w Gminie Nowe w latach 2004-2010.....	17
Tabela 9. Dostęp do infrastruktury komunalnej w Gminie Nowe w latach 2002-2009 ...	17
Tabela 10. Wykluczenie cyfrowe w Gminie Nowe.....	18
Tabela 11. Liczba uczniów w szkołach w Gminie Nowe.....	19
Tabela 12. Kultura fizyczna, sport i rekreacja w Gminie Nowe w latach 2008, 2010.....	20
Tabela 13. Rzeczywista liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną.....	21
Tabela 14. Turystyka w Gminie Nowe w latach 2002-2010.....	23
Tabela 15. Baza noclegowa w Gminie Nowe.....	23
Tabela 16. Powierzchnia i rodzaje użytków rolnych w gminie	32
Tabela 17. Liczba podmiotów gospodarczych w gminach powiatu świeckiego.....	34
Tabela 18. Analiza SWOT Gminy Nowe	41
Tabela 19. Cele operacyjne i zadania	74
Tabela 20. Planowanie działania inwestycyjne	78
Wykres 1. Liczba ludności w Gminie Nowe w latach 2002-2010.....	7
Wykres 2. Liczba mieszkańców gminy na obszarze miejskim i obszarze wiejskim.....	7
Wykres 3. Prognoza ludności w województwie kujawsko-pomorskim	8

Wykres 4. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Gminie Nowe w latach 2002-2010.....	9
Wykres 5. Zameldowania w Gminie Nowe w latach 2006-2010	10
Wykres 6. Wymeldowania z gminy w latach 2006-2010	11
Wykres 7. Bezrobotni zarejestrowani w PUP zamieszkali na terenie Gminy Nowe	11
Wykres 8. Struktura bezrobotnych ze względu na wykształcenie.....	13
Wykres 9. Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Nowe w latach 2002-2010	33
Wykres 10. Struktura podmiotów gospodarczych w Gminie Nowe.....	34
Wykres 11. Wydatki budżetu gminy w 2010 roku.....	39
Wykres 12. Struktura płciowa ankietowanych.....	54
Wykres 13. Struktura wiekowa ankietowanych	54
Wykres 14. Status ankietowanych na rynku pracy.....	55
Wykres 15. Ocena pozytywnych aspektów życia w Gminie Nowe	55
Wykres 16. Ocena negatywnych aspektów życia w Gminie Nowe.....	56
Wykres 17. Najpilniejsze zadania do realizacji.....	57
Wykres 18. Ocena najważniejszych dziedzin w rozwoju Gminy Nowe.....	58
Rysunek 1. Lokalizacja Gminy Nowe na terenie województwa kujawsko-pomorskiego ...	4
Rysunek 2. Mapa Gminy Nowe.....	5
Obraz 1. Kościół poklasztorny w Nowem	25
Obraz 2. Kaplica cmentarna pw. Św. Jerzego.....	25
Obraz 3. Kamienice na Rynku	26
Obraz 4. Zamek w Nowem	26
Obraz 5. Mury obronne	27
Obraz 6. Fara p.w. św. Mateusza, Apostoła i Ewangelisty.....	27
Obraz 7. Wiatrak.....	28

Obraz 8. Zabytkowa pompownia na rzece Mątawie w Kończycach	29
Obraz 9. Zabytkowa pompownia na rzece Mątawie w Kończycach	29
Obraz 10. Nowa pompownia na rzece Mątawie	30

Przewodniczący Rady Miejskiej

mgr Marek Słomiński